Punkt i protokollet PR 175/2018 rd

Plenum

Tisdag 12.3.2019 kl. 12.00—14.44

2. Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2019
Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av tilläggsbudgetpropositionen för 2019 (RP 323/2018 rd)

Regeringens proposition RP 323/2018 rd
Regeringens proposition RP 324/2018 rd
Tilläggsbudgetmotion TBM 51-54/2018 rd
Utskottets betänkande FiUB 39/2018 rd

Enda behandlingen

Andre vice talman Tuula Haatainen: Ärende 2 på dagordningen presenteras för enda behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 39/2018 rd.

Behandlingen av ärendet inleds med en allmän debatt, innehållande en snabbdebatt, där de inlägg som ledamöterna anmält sig för på förhand får vara högst 5 minuter långa. Talmanskonferensen rekommenderar att även de anföranden som hålls efter snabbdebatten är högst 5 minuter långa. Dessutom ger jag enligt eget övervägande ordet för repliker.

Finansutskottets ordförande Kalli presenterar, varsågod.

Debatt

12.01 **Timo Kalli kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyn pohjana oleva lisätalousarvio on lyhyt mutta kuitenkin varsin ajankohtainen, ja se vastaa viime aikoina esillä olleisiin asioihin. Ensinnä totean kuitenkin, että verotuloarvioita ehdotetaan alennettavaksi 150 miljoonalla eurolla. Arvonlisäveroennuste alenee 196 miljoonalla eurolla, yhteisövero 110 miljoonalla. Ansio- ja pääomatuloverojen lisäystä kuitenkin korotetaan 156 miljoonalla eurolla.

Hallitus esittää 82,6 miljoonaa euroa lisäpanostuksia, ja nämä lisäpanostukset käytetään vanhusten ja vammaisten palvelujen ohjauksen ja valvonnan vahvistamiseen, kaikkiaan... [Hälinää]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Anteeksi, käydään nämä keskustelut käytävällä, jotta kuulemme esittelypuheenvuoron.

...tämän ohjauksen ja valvonnan vahvistamiseen siis lisää 720 000 euroa. Myös varhaiskasvatuksen valvontaprosesseja lisätään. Lasten ja nuorten seksuaalista hyväksikäyttöä pyritään myös torjumaan lisäämällä merkittävästi poliisien resursseja.

Ehkä kaikkein suurin yksittäinen hanke on kuitenkin hankeyhtiön toimintamallin perustaminen ja sen rahoituksesta päättäminen. Tässä siirretään valtion omistamia osakkeita 100

miljoonan euron arvosta Oy Suomen Rata Ab:n taseeseen. Tämän yhtiön tarkoituksena on edistää raideliikennettä ja sen tulevia tarpeita, erityisesti raideliikenteen investointeja.

Lisätalousarvion tasapaino ja valtionvelka koostuvat seuraavasti: Tulojen vähennystä 144 miljoonaa euroa, määrärahojen lisäystä 82,6 miljoonaa euroa, näin ollen valtion nettolainanotoksi arvioidaan tänä vuonna 1,9 miljardia euroa. Valtionvelan määrä arvioidaan noin 107 miljardiksi euroksi.

Mietinnön lopussa on valiokunnan päätösehdotus, jossa valiokunta toteaa, että eduskunta hyväksyy lisätalousarvion ja sitä täydentävän esityksen mietinnössä toteutetuin muutoksin. Lisäksi hylätään lisätalousarvioon jätetyt aloitteet ja edelleen todetaan, että eduskunta päättää, että lisätalousarviota sovelletaan 1.4.2019 alkaen. — Kiitoksia, rouva puhemies.

12.04 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Lähdemme käsittelemään hallituksen viimeistä lisäbudjettia ilman hallitusta. Tämä on uusi tilanne. Sipilän hallitus on nyt saanut Suomen pysähtymään. Suomi on seisokissa kokonaisen kuukauden, mutta ei maailma jää meitä odottelemaan. [Markku Rossi: Eikö olisi aika mennä asiaan!] Kotikaupungissani Äänekoskella, jos tehdas on seisokissa yhden päivän, niin tappio on suuri, mutta Sipilän hallitus jätti iloisin ilmein hommat kesken, [Eero Heinäluoma: Oikea ratkaisu!] jätti maakunnat oman onnensa nojaan ja karkasi vaalikarkkeja jakamaan.

No, sote jätettiin kesken, mutta yhtä lailla puheet siitä, että vanhustenhoivaa lähdetään korjaamaan, jäävät nyt ilmeisesti pelkiksi puheiksi. Viime päivinäkin olemme saaneet lukea karmaisevia kohtaloita yksityisistä hoivakodeista, eivätkä nämä pikkurahat valvonnan lisäämiseksi tilannetta muuta. Kysehän on ennen kaikkea palveluihin käytettävistä resursseista. Tarvitaan lisää hoitajia ja muuta henkilökuntaa. Tarvitsemme tarkasti laissa määritellyt laatuvaatimukset ja vähimmäismitoituksen hoitajien määrälle. Viime kädessä on kyse siitä, että hoitajat ja muut ammattilaiset eivät voi nykyresursseilla tehdä työtään arvokkaan hoidon edellyttämällä tavalla. Kysynkin nyt hallitukselta, tai entisten hallituspuolueiden edustajilta: Onko tarkoitus jättää tämäkin asia kesken? Jääkö se kokonaan seuraavalle hallitukselle, vanhustenhoidon parantaminen?

Yhtä lailla kesken jää, puhemies, myös toimenpideohjelma seksuaalisen väkivallan estämiseksi, josta tässä lisäbudjetissa on muutamia mainintoja. Suomeen on luotava valtakunnallinen malli seksuaalisen väkivallan uhriksi joutuneiden lasten tukemiseksi ja hoitamiseksi hyödyntäen parhaita käytäntöjä. Lisäksi lapsiin ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi on lisättävä turvakotipaikkojen määrää Istanbulin sopimuksen edellyttämälle tasolle. Tapahtuuko tässäkään asiassa nyt mitään ennen kuin karataan vaalikarkkeja jakamaan?

Lisäksi kysymys liittyy siihen, millä tavalla työllisyyden ja kotoutuksen palveluita voidaan parantaa. Näissä useissa lausumaehdotuksissa me kiinnitämme huomiota siihen, että järjestöille maksettavan niin sanotun täyden palkkatuen rajoitus noin 4 000 henkilötyövuoteen on kohtuuton kolmannen sektorien toimijoiden ja vaikeimmin työllistyvien ihmisten kannalta. Tämä lähinnä järjestöjen työllistämiseen tähdätty leikkaussäännös vaikeuttaa juuri vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Kolmannen sektorin toimijoiden 100 prosentin palkkatuen 4 000 hengen kiintiö on johtanut siihen, että järjestöt eivät enää työllistä yhtä paljon vaikeimmissa asemissa olevia kuin ennen. Tapahtuuko tässäkään mitään korjausta ennen kuin kesä koittaa?

Mutta, puhemies, kuten puheenjohtaja Kalli tuossa äsken oikein totesi, ehkä tärkein avoimeksi jäävä kysymys on se, mikä on tämän nopeita raideyhteyksiä valmistelevan han-

keyhtiön kohtalo. Hallitushan päätti perustaa hankeyhtiön, mutta sen toimintamalli jäi täysin auki. Katsomme, kuten valiokunta mietinnössään, että ennen kuin toimintaa voidaan suunnitella pidemmälle, on laadittava kattava selvitys ja asianmukaiset laskelmat ja julkiset laskelmat siitä, mikä on valitun mallin vaikutus hankkeiden kokonaiskustannuksiin. Kuulimme, että valittava rahoitusmalli voi nostaa esimerkiksi 3 miljardin hankkeen 30 vuoden elinkaarikustannukset jopa kaksinkertaisiksi. Ero viisaan ja tyhmän mallin välillä on 4 miljardia euroa.

Kun pääministerinä ollessaan Juha Sipilä piti välttämättömänä, että ministeri Berner jatkaa hallituksessa koko kevään ennen astumistaan ruotsalaisen Wallenberg-suvun sijoitusyhtiön pankin palvelukseen, ja perusteli hänen korvaamattomuuttaan sillä, että nimenomaan valmistellaan tämä hankeyhtiö, niin olisi tärkeä kuulla, mikä se tilanne on nyt, kun kenelläkään ei ole poliittista lupaa jatkaa tätä työtä enää.

Ja sitten tämä ehkä kaikkein tärkein kysymys eduskunnan kannalta. Nythän tilanne on se, että kun ei ole hallitusta, niin perustuslakia voitaisiin ajatella täysin sananmukaisesti: valtiovalta kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäivät eli nyt koolla oleva eduskunta. [Jukka Gustafsson: Voitko toistaa kysymyksen, edustaja Kaikkonen tuli saliin!] — Niin, edustaja Kaikkoselle ja kaikille muillekin edustajille voin tässä esittää sen kysymyksen. — Kun nyt hallitus esitti asuntorahaston tuloutusta niihin tarkoituksiin, joihin eduskunta on sanonut tiukasti ”ei”, kun eduskunta on yhteisellä tahdonilmauksellaan kiistattomasti sanonut, että asuntorahaston varat täytyy käyttää asuntorakentamiseen eikä mihinkään muuhun, niin voisiko tämä eduskunta nyt noudattaa omaa tahtoaan, eduskunnan tahtoa, ja estää tämän asuntorahaston kaappaamisen? Nyt tähän tarvitaan vastaus, koska meillä ainoina Suomessa tällä hetkellä on oikeus ja valta tehdä näitä päätöksiä. Meillä on valta. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Halutaanko debattikeskustelu käydä? Avataan debattikeskustelu. Edustaja Ala-Nissilä.

12.10 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen toimintakyky voidaan mitata monella tavalla. Viime kaudella hallitus ei eronnut, mutta äänesti omia esityksiään vastaan. En pitänyt sitä kovin [Pia Viitasen välihuuto] tehokkaana ja tuottavana toimintana. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Nyt sen sijaan hallitus on jättänyt eronpyynnön mutta jatkaa työtään, ja tämähän se oikea linja on tässä. [Timo Harakka: Aitio näyttää tyhjältä!] Edustaja Harakan populismi: muuten en vastaa, mutta tämä kannattaa ottaa huomioon.

Totta kai myöskin esimerkiksi nämä raideyhtiöt on tärkeä asia nyt katsoa, se, miten siinä päästään eteenpäin, koska asialla on kiire. Turun tunnin junan suunnitelmia kyllä jo tehdään hyvää vauhtia, ja sehän siinä onkin hyvä asia tietenkin.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ne edustajat, jotka haluavat osallistua tähän debattiin, voivat painaa V-painiketta ja nousta seisomaan. — Seuraava puheenvuoro, edustaja Zyskowicz.

12.11 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä tuli vähän äkkiä.

Haluaisin tämän lisäbudjetin osalta todeta erityisesti sen, että kun vanhusten hoivassa ja myös lasten päivähoivassa havaittiin räikeitä ongelmia, vanhusten hoivassa suoranaisia rikollisia laiminlyöntejä ilmeisesti, niin hallitus hyvin ripeästi tarttui tähän asiaan ja osoitti lisää voimavaroja vanhusten hoivan eli vanhustenpalveluiden valvontaan. Se oli sellainen ensiratkaisu, joka oli tehtävissä, ja sen hallitus myös teki.

On ihan selvää, että nyt koko tämä vanhuspalvelujen kokonaisuus vaatii vielä tarkastelua, ja sitä varten hallitus on asettanut asiantuntevan työryhmän. Kun työryhmän työ on valmis, on aika katsoa sitä, millä eri keinoin, ottaen huomioon myös kotihoito ja omaishoito, voidaan varmistaa vanhuksille hyvä hoiva.

12.12 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä minä sitten katselen erilaisten silmälasien läpi tuota ministeriaitiota kuin edustaja Olavi Ala-Nissilä katselee, nimittäin minä en näe siellä yhtäkään ministeriä enkä näe hallitusta, joka olisi ollut valmis kantamaan vastuunsa loppuun asti. Ja aivan kuten edustaja Harakka aivan oikein totesi, kyllä tässä hommat kesken jätettiin ja hanskat tiskiin lyötiin.

Mutta, puhemies, ihan tästä asiasta: Nyt kun meillä ei ole hallitusta, tunnetusti, niin eduskunta tekee päätökset, ja minä vetoan nyt tähän eduskuntaan siinä, että me todella pitäisimme tiukan linjan siinä, että me emme tätä VAR-rahastoa eli asuntorahastoa lähtisi tyhjentämään valtion budjetin yleiskatteeksi. Me tarvitsemme ihmisille kohtuuhintaisia koteja, me tarvitsemme rahaa lähiökotien korjaamiseen, me tarvitsemme homekorjauksiin ja hissirakentamiseen rahoja. Ja eduskunta on yksimielisesti edellyttänyt, että asuntorahaston rahat käytetään ihmisten kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiksi, ja nyt eduskunnalla on tähän mahdollisuus.

12.13 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! On tuo ajankohtainen asia, tuo Britannian tilanne. Siellä pääministeri Cameron halusi pitää vallasta kynsin hampain kiinni eikä eronnut, vei asian kansanäänestykseen. Nyt maan asiat ovat täysin sekaisin ja puolueet pirstoutuvat eikä löydy mitään enemmistöä minkään päätöksen taakse. [Eero Heinäluoman välihuuto] Minusta tämä linja, että kun ei sote edennyt, niin hallitus erosi, oli paljon johdonmukaisempi ja hyvä. [Välihuutoja vasemmalta]

Mutta sitä minä ihmettelen, että kun täällä koko ajan yritetään välikysymyksillä hallitusta kaataa, niin sitten se eroaminen on huono asia — siinä ei logiikka toimi minun mielestäni ollenkaan. Minä toivoisin nyt kuitenkin oppositiolta, vaikka sellaista ei enää olekaan, [Naurua] että viedään nämä tärkeät tiehankkeet, tärkeät määrärahahankkeet yhdessä yksimielisesti eteenpäin eikä tehdä enää politiikkaa, kun ei ole enää tätä oppositioasetelmaakaan. Nyt omia vaihtoehtoja, edustaja Viitanen, pikkuhiljaa pöytään.

12.14 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilälle voin todeta suurella ilolla, että meillä on omia vaihtoehtoja. Luette meidän vastalauseemme, niin sieltä niitä löytyy. [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Sieltä löytyvät kirjaukset muun muassa siitä, että eduskunta edellyttää, että vanhuksista pidetään hyvää hoivaa ja otetaan hoitajamitoitus.

Ennen kaikkea, edustaja Ala-Nissilä, tekin olette sitoutuneet eduskunnassa siihen, että näihin Valtion asuntorahaston varoihin ei pidä koskea muussa mielessä kuin siinä, että niillä edistetään kohtuuhintaista asumista. Minä toivon, että te tähän SDP:n vaihtoehtoon ja tähän koko eduskunnan yksimieliseen linjaukseen jatkossakin sitoutuisitte.

Tästä on kysymys, edustaja Ala-Nissilä. Sitä te ette valitettavasti pääse karkuun, että hallitusta tuolla aitiossa nyt ei näy, ja siksi tietenkin voi ajatella niinpäin, että eduskunta nyt sitten nimenomaan kokonaisuutena käyttää omaa valtaansa ja näitä hyviä esityksiämme vie eteenpäin myös tältä osin.

12.15 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri teki ratkaisunsa ja kantaa siitä vastuun. Pääministeri tämän ratkaisun voi tehdä, mikä tarkoitti sitten myös koko hallituksen eroa.

Kun kuunteli edustaja Harakkaa, niin jos ei ole poliittista hallitusta — niin kuin voin minäkin nähdä minunkin silmälaseillani, ettei tuolla kukaan istu [Eero Heinäluoma: Tyhjä on!] — niin kyllä meillä selvästi oppositio on edelleen olemassa, kun kuunteli edustaja Harakkaa. Ihmettelen, että edustaja Harakka puhui, että Suomi olisi jollain tavalla pysähdyksissä. Ei ole. Meidän valtiosääntö on hienosti luotu niin, että aina päätöksentekoon pitää kyetä, ja tasavallan presidentti esitti minusta aivan oikein, että tässä tilanteessa, tällä ajalla, mikä ennen säännönmukaisia vaaleja on, toimitusministeristö olisi järkevin ratkaisu. [Puhemies koputtaa] Tänään eduskuntaryhmät tästä keskustelevat, ja toivon, että yhteisymmärrys löytyy. Kannatan tätä tasavallan presidentin tekemää esitystä.

Mitä tulee tähän lisäbudjettiin, niin on hienoa, että näin nopeasti voidaan valvontaan laittaa lisää resursseja, jotta vanhustenhoidon laadusta ja turvallisuudesta pidetään mahdollisimman hyvää huolta. On täysin kestämätöntä, että 6 miljoonaa euroa saa tämmöisen [Puhemies koputtaa] firman toimitusjohtaja ja sitten väittää, että ei ole varaa pitää kunnon tasosta huolta [Puhemies: Aika!] ja hoitajien määrästä huolta. Se on kestämätöntä.

12.17 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Ala-Nissilä tuossa viittasi viime vaalikauden kaoottisiin lopputunnelmiin ja sanoi, että nyt menee paremmin. No ei nyt ihan oikeasti mene näin tällä kertaa, kun täällä salissa ei päästä äänestämään näistä asioista vaan ne vedetään pois jo tuolla valiokuntavaiheessa. Viime viikolla hallituspuolueet vetivät pois maatalouden kriisiä helpottamaan tarkoitetun tasausvarausjärjestelmän parantamisen. Se vedettiin pois, asian käsittely keskeytettiin. Siinä oli juridisia ongelmia, niin kuin kaikki tiedämme. Tänään vietiin vinjetti pois, keskeytettiin käsittely verojaostossa — vinjetti, jota muun muassa keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja, edustaja Kaikkonen kehui, että ajateltiin laittaa ulkolaiset rekat maksumiehiksi, olisiko kiva idea. No nyt se kiva idea on tänään päätetty keskeyttää hallitusryhmien toimesta jo verojaostoon, elikkä eivät hallituspuolueet pääse täällä äänestämään ainakaan näitä asioita nurin sitten enää suuressa salissa. [Jukka Gustafsson: Tärkeätä tietoa tuli!]

12.18 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sinällään mielestäni on erittäin tärkeää, että me edistämme asuntotuotantoa ja kohtuuhintaista asumista, ja kuten me kaikki tiedämme, sitä edistetään kaikista parhaiten lisäämällä asuntorakentamista, joten välillisesti voi ajatella, että tämäkin päätös pääomittaa yhtiöitä, jotka mahdollistavat lisäasuntorakentamisen nopeiden raideyhteyksien varrelle, nimenomaisesti tekee näin.

Tarkastusvaliokunnan tilaaman asiantuntijaraportin suosituksen numero 9 mukaan ARA-varallisuutta tulee ohjata kaupunkirakenteen ja asumista edistävän infrastruktuurin kehittämiseen. Tämä on nyt juuri se, mitä tässä ollaan tekemässä, ja olisi mielestäni todella sääli, että nyt vain sen vuoksi, että hallitus on eronnut, näiden nopeiden raideyhteyksien suunnittelua ei päästäisi aloittamaan ja kehittämään. Mielestäni tämä ei ole nimenomaises-

ti mitenkään riippuvainen siitä, onko meillä hallitusta vai ei, ja kehottaisinkin myös muita siellä toisella laidalla pohtimaan, olisiko tässä kuitenkin syytä nyt tukea tätä hyvää esitystä, [Puhemies koputtaa] koska nopeat raideyhteydet ovat koko Suomen kannalta äärimmäisen tärkeitä.

12.19 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Multalalle sanoisin, että kyllä, asuntoja pitää rakentaa, se on ihan selvä asia, jotta asumismenot laskisivat, mutta se, että Valtion asuntorahaston rahoja käytetään muun tarkoitukseen kuin kohtuuhintaisten asuntojen tarkoituksiin, on aidosti outo ja tuomittava ratkaisu. 73 miljoonan siirtäminen on aidosti outo ratkaisu edelliseltä hallitukselta, varsinkin kun eduskunnalla on kirjaus siitä, että näitä rahoja ei saisi käyttää muuhun. Nyt kun hallitusta ei ole, niin eduskunta voi korjata tämän päätöksen.

Minusta on outoa, että edelliset hallituspuolueet eli Sipilän hallituksen puolueet nyt jotenkin pakenevat tämän taakse. Miten te vastaatte ihmisille ja niille kansalaisille, jotka tarvitsevat kohtuuhintaista asumistuotantoa? Minusta tämä on se keskustelu, jota pitäisi käydä.

12.20 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Siis nyt kun meillä ei poliittista hallitusta ole, niin eikö tässä ole syntynyt tilanne, jossa hallituksessa pitäisi olla edustettuina kaikki eduskuntapuolueet? Tähän pitäisi saada oikeudellinen selvyys, tätä minä pohdin.

Mutta näin yleisesti taloustilanteesta: Valtiontalous on kohentunut, kuntatalous samaten, mutta kotitalouksien velkaantuneisuus on edelleen kasvanut viime aikoina. Asumisen kustannukset, sähkön hinta, liikkumisen hinta — nämä ovat kaikki kasvavia kustannuksia. Uusien asuntojen neliöhinnasta pitäisi saada noin tonni pois. Se olisi mahdollista sääntelyä keventämällä.

Meille on tulossa EU-tasolta paljon isoja ongelmia. Italian ja Saksan talouskasvu, sieltä kuuluu huonoja uutisia, saattaa vetää myöskin Suomen taantumaan.

Itse tästä lisäbudjetista totean sen, että vanhustenhoidon osalta uuden hallituksen kyllä pitäisi tehdä toimenpideohjelma, jolla nämä toistuvat laiminlyönnit huomioitaisiin kilpailutuksissa. Eihän voi olla niin, että laatupisteet täyttyvät ja nämä yhtiöt voittavat kilpailutuksia. Myöskin sanktioita täytyisi saada vastuuhenkilöille.

12.21 **Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sipilän hallituksen saldohan tulee olemaan erinomainen tältä kaudelta. Talouden ja työllisyyden luvut ovat aivan erilaiset [Eero Heinäluoman välihuuto] kuin mitä oli edellisen hallituksen aikana, ja tässä mielessä... — Se on kiistaton tosiasia, kiitos hallituksen hyvän politiikan ja hyvien päätösten.

Mitä tulee lisäbudjettiin, niin tietysti on hyvä, että tähän vanhustenhoidon valvontaan kiinnitetään huomiota. Hallitus toimi nopeasti, niin kuin pitääkin.

Sitten raideyhtiöstä sanon sen verran, että sekin oli hieno asia, että hallituksen lopputaipaleella saatiin aika iso linjaus siitä, että me alamme kehittämään raideliikennettä aivan merkittävällä tavalla. Kun SDP täällä moittii tätä ARAsta pienen siivun ottamista pääomittamiseen, niin te samalla unohdatte ne teidän jokavuotiset esityksenne, että Suomen Pankista ja Sitrasta pitää ottaa pääomaa tänne yhden vuoden budjetin yleiskatteeksi. Sehän on vastuutonta, aivan vastuutonta. Nyt pannaan pääomaa raideyhtiölle, että se voi investoida

ja voi saada meidän liikenneyhteyksiämme parannettua, ja se on kestävää politiikkaa toisin kuin teidän Suomen Pankin ja Sitran kertaluontoinen kuppaamisenne. [Olavi Ala-Nissilä: Joka on EKP:n sääntöjen vastaista!]

12.22 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan tarkastusvaliokuntahan kävi lävitse nämä asiantuntijaesitykset, ja niitä oli tosi paljon. Valiokunta päätyi yksimielisesti siihen, että me tarvitsemme asuntorahastoa nimenomaisesti asuntorakentamiseen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon tukemiseen. Siis valiokunta tietoisesti päätyi siihen, että asuntorahastoa ei ryhdytä tyhjentämään, ja eduskunta yksimielisesti teki täällä päätöksen, jossa edellytettiin, että asuntorahaston toimintaa jatketaan ja että sen rahoja käytetään nimenomaisesti asuntorakentamiseen.

Ei se, että joku on joskus lausunut jotain muuta, tarkoita sitä, että kun eduskunta on tehnyt päätöksen, niin se vanha idea olisi voimassa. Olemme täällä koko porukalla olleet sitä mieltä, että asuntorahasto tarvitaan ja sen rahoja käytetään kohtuuhintaisen asuntotuotannon mahdollistamiseen. Nyt hallitus poikkeaa tästä. Jos tämän eduskunta hyväksyy, niin jään kysymään, mitä mieltä tämän salin päätöksillä on, jos muutama viikko niiden tekemisen jälkeen tehdään jotain ihan muuta. [Jukka Gustafsson: Voiko kepuun luottaa, kuuluu kysymys!]

12.23 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä sali on myös päättänyt ilmastotavoitteista ja miten niihin sitoudumme. Viime syksyllä tulleen IPCC:n raportin mukaan aikaa on todella vähän, paljon vähemmän kuin moni kuvitteli, ja nyt tarvitaan poikkeuksellisen nopeita toimia. Tämä ratahanke on yksi sellainen hanke, ja näen, että se on sekä ilmastopolitiikan että ympäristötavoitteiden kannalta suotava, mutta se on myös asuntopolitiikan kannalta suotava ja sellainen asia, jota pitää viedä eteenpäin.

Se on mielenkiintoinen näkökulma, että jos tätä nyt ei vietäisi eteenpäin, niin miten esimerkiksi Pirkanmaan, Tampereen hervantalaisten kulkeminen tänne Helsinkiin päin sujuisi. Vahva tahto Pirkanmaan kansanedustajilla on ajaa tunnissa junalla Helsinkiin ja helpottaa tavallisten ihmisten arkea, helpottaa Helsingissä asuntopainetta. Täällä asuntojen hinnat räjähtävät käsiin. Yksi tapa on keventää normitusta, ja sieltä voidaan ottaa jopa 1 000 euroa, mutta toinen tapa on se, että tehdään yhtenäinen työssäkäyntialue.

12.25 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Täällä hallituspuolueiden — tai entisten hallituspuolueiden — edustajat puhuvat ikään kuin lapio olisi jo maassa ja näitä raiteita kovasti rakennettaisiin. Kysymyshän on nyt siitä, millaisia nämä hankeyhtiöt sitten olisivat, kun nyt on olemassa vain kuoret eikä mitään sisältöä siihen. Nyt pitää tehdä se poliittinen, ratkaiseva päätös, millä tavalla tämä rahoitus tehdään, ja sitä ei nyt voida tehdä, kiitos Sipilän äkkinäisen eron.

Tietenkin on erikoista kuulla, että edustaja Multala on sitä mieltä, että ei ole mitään väliä sillä, ettei ole poliittista hallitusta. Jään siis kysymään, miksi Juha Sipilä oli sitten niin tarkkana siitä, että ministeri Berner jatkaisi aivan loppuun saakka, koska ilman häntä ei saada eteenpäin näitä asioita. Nyt sillä ei sitten ilmeisesti olekaan mitään väliä. Ja ihmettelen sitä, että ei kyllä liike-elämässä toimita näin, että kun toimitusjohtaja eroaa, niin hän jääkin roikkumaan vanhalle työpaikalle ja pyrkii vielä samaan firmaan uudestaan töihin.

12.25 **Markku Rossi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tätä SDP:n retoriikkaa on kieltämättä hauska kuunnella. Kun te yrititte kaataa Sipilän hallitusta koko tämän vaalikauden aikana, niin nyt sitten, kun hallitus pääministerin johdolla itse erosi, tuli tunnelma, että se oli niin kuin väärin eronnut. [Jukka Gustafsson: Ei kannettu poliittista vastuuta!] Kyllä joka tapauksessa pääministeri on ollut suoraselkäinen poliitikko, oikeastaan isolla kirjaimella, ja kantanut vastuuta myös siitä, että pitkälti teidän jarrutuksenne vuoksi sote-uudistus [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Voi, voi! Ohhoh!] ei ole mennyt eteenpäin, joskin tilanne on niin, että tähän lisätalousarvioon tämä ei juurikaan kuulu.

Eduskunnan käsissä on lisätalousarviosta päättäminen, ja kun katson tätä, niin kyllä minä ihmettelen erityisesti SDP:n esitystä tästä, joka on selvästi, minulle tulee sellainen tunne, raideliikennevihamielinen. [Eduskunnasta: Höpö höpö! — Naurua sosiaalidemokraattien ryhmästä] — No, ymmärrän, että toivon mukaan näin ei ole, mutta jos te puhutte tätä Rata Oy-järjestelmää vastaan, siis Turun, Tampereen, Itäradan [Timo Harakka: Ei sitä ole vielä!] kehitystä vastaan, jota hallitus vie eteenpäin, niin mitä se sitten käytännössä on? [Puhemies koputtaa] Samalla lailla soteakin vastustettiin.

12.27 **Maria Guzenina sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyytäisin, että edustajat kuitenkin pitäytyisivät totuudessa. Se syy, minkä takia sote-uudistus ei tällä vaalikaudella menestynyt, johtuu siitä, että se oli toistuvasti perustuslain vastainen. Mikäli esimerkiksi perustuslakivaliokunta olisi esityksen hyväksynyt, olisi puhemies joutunut sen uudistuksen täällä salissa pysäyttämään. [Ben Zyskowicz: Täh?] Perustuslain valvonta kuuluu seuraavaksi perustuslakivaliokunnan jälkeen puhemiehelle, ja sen jälkeen se kuuluu tasavallan presidentille. Minä kovasti ihmettelen niitä puheita, joiden mukaan tämän eduskunnan olisi pitänyt viis veisata Suomen perustuslaista vain siksi, että hallitus sanoi, että jotain on pakko tehdä huolimatta siitä, että siinä oli perustuslainvastaisuuksia. [Puhemies koputtaa] Kyllä se näin on, arvoisa puhemies, että eduskunnalta edellytetään lain noudattamista.

12.28 **Veera Ruoho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Elo totesi, tosiaan pääministeri Sipilän ratkaisusta oli kysymys.

Edustaja Harakka tosiaan puhui, että nyt on niin, niin kuin onkin, että hallituksen toimintakyky on pysähtynyt, mutta myös, että Suomikin olisi pysähtynyt. Totuuden nimessä täytyy muistaa se, että kyllä se oli aikamoista neliraajajarrutusta, ja se on ihan myönnettykin siellä opposition puolella, että ihan tarkoituksella tehtiin myös sitä jarrutusta siinä asiassa, ja kyllähän se autokin pysähtyy, kun jarrua painaa täysillä. [Ozan Yanar: Perustuslaki!] Ja mielenkiintoista on ollut koko siinä sote-keskustelussa sekin, että ei ole kelvannut se, että tavallinen ihminen, köyhempikin ihminen, olisi saanut sitä valinnanvapautta, ja perussuomalaiset taas käänsivät kelkkansa sen jälkeen, kun itse putosivat hallituksesta pois, muuten olisi kyllä kelvannut kaikki siinä. Mielenkiintoista oli sekin, että ei ollut ymmärrystäkään siitä, mitä kaikkea se sote pitää sisällään.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Keskustellaan lisätalousarviosta — jos yritettäisiin pysyä siinä.

12.29 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilä tuossa moitti oppositiota siitä, että teimme välikysymyksen vanhustenhuollosta.

Tuntuu siltä, että keskustalle vanhustenhuollon katastrofaalinen tila on samanlainen kuin oli valtiovarainministeri Orpolle eli marginaalikysymys. Tuon välikysymyksen ansiosta asia nousi voimakkaasti esille, ja hallitus viime metreillään antoi lisäbudjetin, jossa tähän tarkoitukseen osoitetaan edes pikkuisen parannusta. Se on tärkeää, ja se oli välikysymyksen ansiota.

Arvoisa puhemies! Keskustalle on nyt kyllä esitettävä kysymys siitä, kun tämä maatalouden tasausvaraus ja toisaalta vinjetti nyt kaatuivat tuolla ja niitä te kehuitte valtavasti täällä lähetekeskustelussa. Miten te nyt suhtaudutte siihen, kun ei ole poliittista hallitusta, kun pääministeri lähti käpykaartiin [Puhemies koputtaa] kesken kaiken?

12.30 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilä totesi, että hallitus erosi mutta jatkaa työtään, ja samalla, että jokainen voi nyt esitellä sitten omia vaihtoehtojaan. Eli hallituksen ero tarkoittaa sitä, että tuo poliittinen hallitustyöskentely vaihtui käytännössä vaalityöskentelyyn, ja siinä mielessä todellakin jokainen nyt voi niitä omia vaihtoehtojaan esitellä.

Tässä lisäbudjetissa on monia todella kannatettavia asioita: vanhusten ja vammaisten palvelujen valvonnan samoin kuin varhaiskasvatuksen valvontaresurssien vahvistaminen, samoin sitten nuo seksuaalirikosten torjuntaan liittyvät asiat. Mutta samalla muistutan siitä, että tämä hallitus on itse heikentänyt esimerkiksi varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitusta siitä 1/7-suhdeluvusta 1/8-suhdelukuun. [Puhemies koputtaa] Se, että nyt valvontaa lisätään, ei tuo niitä hoitavia käsiä [Puhemies koputtaa] sinne, ei vanhustenhoitoon eikä varhaiskasvatukseen

12.31 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näyttää siltä, että kun vaalit lähestyvät, niin edustaja Kankaanniemi alkaa vääristellä täällä asioita. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] Minä en ole arvostellut mitenkään vanhustenhuollon välikysymystä. Se oli varmaan asiana erittäin tärkeä, mutta minä vain puhuin yleisesti siitä, että on tehty paljon välikysymyksiä, joilla hallitus pyritään kaatamaan, ja sitten kun se eroaa, niin se on erittäin huono asia. Tätä tein, mutta toivon, edustaja Kankaanniemi, että ette anna väärää todistusta, se ei sovi teidän suuhunne.

12.32 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan tämä kieltämättä erikoinen tilanne, että käsittelemme hallituksen lisäbudjettia tilanteessa, jossa hallitusta ei enää ole.

Arvoisa puhemies! Lisäbudjetissa annetaan lisämäärärahoja seksuaalirikoksien uhrien tukemiseen, ja se on erittäin tarpeellista. Kuitenkaan budjetin lisämäärärahat eivät ole läheskään riittäviä tarpeeseen nähden. Seksuaalirikoksia tapahtuu joka puolella Suomea, joten myös uhrien tukipalveluita tulisi olla joka puolella Suomea. Siksi esitämme, että seksuaalirikosten uhrien tukikeskuksille ja lastenasiaintaloille lisättäisiin yhteensä 1,8 miljoonaa. Näillä rahoilla toimintaa voitaisiin käynnistää eri puolilla Suomea sen sijaan, että palveluita olisi vain kahdessa kaupungissa. Seksuaalirikosten uhrien tukeminen on erittäin tärkeää, sillä se voi madaltaa rikosten ilmoittamiskynnystä ja tietenkin antaa uhreille erittäin tärkeää tukea traumaattisessa ja vaikeassa tilanteessa. Nyt kun hallitusta ei ole, [Puhemies koputtaa] niin toivon, että tätä esitystä punnitaan huolella.

12.33 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun Sipilän hallitus on heittänyt hanskat tiskiin, olisi toivottavaa, että hallituspuolueetkin täällä salissa nyt myöntäisivät, että kyllä siinä ihan omat synnit ovat takana, että tämä sosiaali- ja terveydenhuollon massiivinen uudistus kaatui. Mistä se jäi kiinni? Kyllähän se jäi siitä kiinni, että hallitus teki sellaisen mallin, mikä ei vain toiminut, että siinä voi kyllä peiliin katsoa.

Mutta, arvoisa puhemies, mitä sitten tulee näihin hankeyhtiöihin, niin eihän kukaan tässä salissa ole vastustanut niitä infrahankkeita. Nehän nyt ovat äärimmäisen tärkeitä, ja niitä pitää edistää. Kysymyshän on siitä, noudattaako eduskunta omaa tahtoaan: siitä, että se ei puhalla asuntorahastosta rahaa tähän tarkoitukseen, vaan ne rahat käytetään kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon ja sen tukemiseen. Ja tältä osin, vaikka nyt hallitus on sitten vastuusta jo livennyt ja heittänyt hanskat tiskiin, niin eduskunta ei näin voi toimia, ja eduskunnan täytyy noudattaa sitä linjaa, joka täällä yhteisesti salissa on päätetty, ja estää tämä asuntorahaston puhallus.

12.34 **Eero Reijonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näyttää siltä, että voimakkain kasvu on takana, se näkyy tässä lisäbudjetin verotuloennusteessa. Eli todennäköisesti myös tuleville päättäjille jää työtä sen eteen, että Suomi nousee ja talous kasvaa. [Timo Harakka: Eikö se olekaan kunnossa?] Painopisteet tähän lisäbudjettiin on varmasti aivan oikein valittu, ja olen ymmärtänyt, että me kaikki olemme siitä yhtä mieltä.

Se, että nyt lähdetään vastustamaan raideliikenteen kehittämistä, tuntuu vähän ihmeelliseltä. Kun vasemmalla on puhuttu ilmastonmuutoksen perään ja niin edelleen, niin tämä on outo ratkaisu. Kaikki me tiedämme — ainakin me, jotka olemme valtiovaroissa — että asuntorahaston tase kyllä kestää, ja sinnehän koko ajan tulee rahaa sisään. [Pia Viitasen välihuuto] Aina puhutaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon vahvistamisesta, siitä puhuttiin jo silloin, kun asuntoministerinä oli edustaja Viitanen. Näyttää siltä, että sama jatkuu, mitä on 13 vuotta tässä salissa jo ollut.

12.35 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Välikysymys on opposition järein ase, jolla se yrittää heiluttaa hallitusta, mutta kyllä sote oli itsessään niin järeä ase, että se kaatoi itse itsensä mutta vei mennessään myös hallituksen. Ja nyt meillä on haamuhallitus. Meillä on myös haamuhoitajia, ja minä näen, että tämä lisätalousarvion yritys parantaa vanhustenhoidon tilannetta lisäämällä valvontaa ei osu siihen ytimeen. Se on vasta alkua. Todellisesti me voimme puuttua vanhustenhuollon ongelmiin vain lisäämällä sinne henkilöstöä ja resursseja.

Jo vuonna 2014 tein lakialoitteen siitä, että hoitajamitoitus 0,7 kirjataan sinne lakiin, ja näenkin, että hallitus on ollut hidas viedessään eteenpäin sitä todellista keinoa, millä tämä vanhustenhoidon tilanne olisi saatu kuntoon. Näen myös, että kyllä hallituksen inhimillinen saldo on ollut huono. Täällä kehuttiin, että saldo on hyvä, mutta kun ajattelen ja katson inhimillisesti, eivät vanhustenhoidon ongelmat ole uusia, ja siellä on myös mukana saattohoidon tilanne, se on todella huonossa jamassa Suomessa.

12.36 **Markku Pakkanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Uotila nosti täällä keskusteluun vinjet-maksut. Saamani tiedon mukaan vinjet-asian käsittely on keskeytetty valiokunnassa. [Timo Harakan välihuuto] Haluaisin kuitenkin muistuttaa siitä, että se on asia, joka täällä on laajasti saanut suosiota ja kannatusta, mutta nyt ainakin tuossa käsittelyvaiheessa erityisesti vasemmistopuolueet ovat alkaneet sitä vastus-

taa. [Timo Harakka: Ei pidä paikkaansa!] Erityisesti EK:han sitä kuulemisen perusteella vastusti, ja nyt näyttää siltä, että vasemmistoliitto, demarit ja vihreät ovat lähteneet EK:n puhemiehiksi tässä vinjet-maksujen vastustamisessa. [Naurua vasemmalta] Se on ollut tärkeä asia suomalaiselle kuljetuselinkeinolle, joka on viimeiseen asti toivonut, että tämä hallitus saisi siitä ratkaisun tehtyä, mutta nyt on selvästi näkyvissä, että [Ozan Yanarin välihuuto] vasemmistopuolueet ovat EK:n kätyreinä näissä vinjet-maksuissa.

12.37 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy edustaja Pakkaselle todeta, että verojaostossa oppositiopuolueiden edustajat joutuivat jäämään jaostoon, kun hallituspuolueet lähtivät tänään neuvottelemaan ja tulivat neuvotteluista ja totesivat, että vinjet-lain käsittely keskeytetään, piste. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Näin on!] Ja mitä tulee siihen, ketkä ovat pitäneet tätä ehdotusta mahdottomana ja laittomana, niin siihen joukkoon kuuluvat oikeuskansleri, perustuslakivaliokunta, yhtä lukuun ottamatta kaikki asiantuntijatahot, joita verojaosto on kuullut. Mutta turha tässä nyt on syyttää oppositiota, käsittelyn keskeytyspäätöksen tekivät tänään verojaoston hallitusryhmät.

12.38 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei kyllä osoita minkäänlaista johtajuutta, että tässäkin asiassa vastuu hallituksen puolelta vieritetään muualle — ihan niin sotessa kuin nyt tässä vinjettiasiassakin, jossa todellakin, kuten edustaja Uotila sanoi tässä, on täysin hallituksen omalla vastuulla, viedäänkö eteenpäin. Viekää sitä eteenpäin, jos kerran olette sitä mieltä. Oppositiopuolueet ovat kannattaneet lämpimästi ajatusta tästä vinjetistä niin täällä salissa kuin muuallakin ja kantavat huolta tietenkin kuljetuselinkeinosta, mutta se, että hallitus niin soten kuin tämän vinjetin osalta ei kykene tekemään sellaista lainsäädäntöä, joka ei ole ristiriidassa EU-oikeuden tai perustuslain tai molempien kanssa, ei kyllä ole minkään muun vika kuin hallituksen itsensä. Ja siinä mielessä on tietysti täysin ymmärrettävää, että hallitus jättää turhautuneena nämä hommat kesken, kun eihän tästä mitään tule, ja sitten lähtee selittämään tuonne vaalikentille, kuinka heillä itsellään ei ole ollut vastuuta. Se johtajuus unohtuu varsin nopeasti siinä vaiheessa, kun haetaan taas vaalikarkkeja jakoon.

12.39 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vähän haluan kuitenkin korjata sitä, mitä edustaja Harakka väitti minun sanoneen. En väittänyt, että ei ole väliä sillä, onko hallitusta. Sanoin, että hyviä asioita kannattaa edistää silti.

Ja sitten pientä suhteellisuudentajua haluaisin tuoda tähän keskusteluun. Nyt puhutaan 70 miljoonasta eurosta tämän pääomittamisen suhteen, kun asuntorahaston likvidit varat ovat noin 2 miljardia euroa. Eli kun täällä edustaja Heinäluoma puhui ryöstöstä tai tyhjentämisestä, niin se nyt on ainakin aika kovaa liioittelua.

Haluan vielä todeta sen, että todellakaan ainakaan itse en ole puhunut siitä, että olisi juna huomenna tuossa kulkemassa, mutta jos me emme nyt käynnistä sitä suunnittelua, mikä nimenomaisesti on se tarkoitus tässä vaiheessa myös Suomi-radan osalta, [Timo Harakan välihuuto] niin siinä kestää huomattavasti pidempään. Kun me tiedämme, minkälaiset paineet meillä on saada päästöjä vähentäviä päätöksiä aikaiseksi myös tulevalla hallituskaudella, niin eikö tätä asiaa nyt kannattaisi mahdollisimman nopeasti edistää vähintään sinne suunnitteluun?

12.40 **Mats Nylund r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt, ennen kuin edustaja Pakkanen lähtee pois salista, haluan sanoa selkeästi, että ei missään tapauksessa ole näin, että oppositio olisi kaatamassa vinjettiä. Se riippuu nimenomaan lakiesityksen laadusta. Eli hallitus on tehnyt semmoisen lakiesityksen, joka ei kelpaa EU:lle, se ei kelpaa muille järjestöille, ja jos se kaatuu, niin kuin se varmasti tekee, se on nimenomaan huonon valmistelutyön, ei opposition syytä.

12.41 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä lisätalousarvioesityksessä tosiaan on monta erittäin hyvää puolta, ja tämä kiistely nyt tästä, miksi hallitus kaatui, vie vähän syrjään tästä.

Antaisin siitä nyt kyllä hallitukselle kiitosta, että on nopeasti reagoitu kipupisteisiin. Ja se on minusta tärkeä asia, että vaikka tässä loppusuoraa parhaillaan mennään, niin puututaan keskeisiin asioihin.

Tästä olen kyllä myös sitä mieltä, ettei pitäisi nyt näitä asuntorahastorahoja ottaa mihinkään muuhun käyttöön kuin siihen, mihin ne on tarkoitettu. Uskon, että meidän valtiontaloudesta löytyy muitakin taseita, joista näitä rahoja voi ottaa, ja ne toimisivat paljon oikeudenmukaisemmin, kun ottaa ne nimenomaan näistä asuntorahoitusrahoista.

12.42 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn niihin arvosteleviin kritiikin sanoihin, jotka arvostelevat juuri tätä asuntorahaston veivaamista tähän yhteyteen. Täällä edustaja Ala-Nissilä jo sanoi, että Turussa on kuokka maassa, ja edustaja Rossi kuvasi sitä, kuinka me mukamas täällä vastustamme. Mutta täytyy sanoa, että tässä on pieni hankaluus hyväksyä tätä koko keissiä.

Parlamentaarinen työryhmä sitoutui 12 vuoden suunnitelmaan, ja valiokunta käsitellessään selontekoa liikennepolitiikasta pidättäytyi sanomasta, nimeämästä yhtään ainoaa reittiä, yhtään ainoaa raidetta, mitä tulisi ensimmäisenä rakentaa, vaan katsotaan yhdessä, tehdään ne päätökset koko kansan ja koko elinkeinon ja ihmisten liikkuvuuden kannalta, ei niin, että ne tekee joku yksi ainoa ministeri.

12.43 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty keskustelua aika monista asioista. Minäkin haluan sanoa, että pääministeri Sipilän ero oli sikäli johdonmukainen, että syksyllä 2015 hän sanoi, että hän kävelee presidentin luokse, jos ei saa 18:aa maakuntaa, ja nyt kun ei tullut 18:aa maakuntaa, niin pääministeri erosi.

Näistä junista sanoisin, että myös minä kannatan junaa, millä pääsee tunnissa Tampereelle ja tunnissa Turusta pois.

Mitä tulee edustaja Vähämäen puheenvuoroon näistä yrityksistä, jotka ovat laiminlyöneet jopa rikollisella tavalla velvollisuuksiaan vanhusten hoivassa ahneuttaan ja moraalittomuuttaan, niin on ihan selvä, että tämä tullaan varmasti ottamaan kunnissa huomioon jatkossa. Tietysti vielä parempi olisi se, että potilaalla, asiakkaalla, olisi mahdollisuus itse valita, ja silloin panostettaisiin aivan eri tavoin laatuun kuin nyt.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ja vielä kaksi debattipuheenvuoroa, ja sitten mennään puhujalistaan.

12.44 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä tästä asuntorahaston asiasta: Ei tätä 73:a miljoonaa käytetä siihen radan rakentamiseen, se pystytään kyllä ihan ilman tätäkin tekemään. Tämä on suunnatonta vääristelyä, puhemies, kun täällä yritetään kytkeä tämä asia nimenomaan siihen, että oltaisiin ratakielteisiä. Varmuuden vuoksi totean, että kannattaisi lukea esimerkiksi nämä SDP:n lausumat, joista kolme on sellaisia, joissa puhutaan nimenomaan näiden ratahankkeiden edistämisestä. [Kari Uotilan välihuuto]

Eli en ymmärrä, millaisilla silmälaseilla siellä nyt näitä vastalauseita luetaan, sillä tänään on ollut keskustelun leima se, että suorastaan vääristellään sitä, mitä ihmiset ovat puhuneet tai mitä vastalauseissa lukee tai mitä verojaostossa on tapahtunut. Hämmästelen kovin tätä salin henkeä, että täysin vääriä viestejä annetaan.

Ja tämä 73 miljoonaa on periaatteellinen asia. Se on päänavaus seuraavaan. Ja korostan: vain tovi sitten eduskunta täysin yksimielisesti oli täysin toista mieltä, ja siksi hämmästelen kovasti tätä avausta.

12.45 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ensinnä muistutan vielä, että käsittelyssä on valtiovarainvaliokunnan mietintö — riippumatta siitä, minkälainen hallitus meillä on — ja toivon, että täällä salissa löytyy enemmistö, joka turvaa valtiovarainvaliokunnan enemmistön hyväksymän mietinnön.

Kaikkein suurin kritiikki, joka tietenkin poliittisesti on mielenkiintoinen — tämä hankeyhtiö ja sen toimintamalli. Ne ovat hyviä asioita ja vastaavat siihen odotukseen, joka on. Ymmärrän sen, että on olemassa erilaisia rahoitusmuotoja, mutta opposition taholta ei ole esitetty yhtään vaihtoehtoa, jolla tämä pääomitus tapahtuisi. Näitä lisäpuheenvuoroja jäänkin odottamaan, että millä tavalla te tulette pääomittamaan tämän yhtiön toimintamallin ja sen hankkeen eteenpäin viemisen, jolla sitten mahdollistetaan sitä vivuttamista eteenpäin.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Sitten mennään puhujalistaan, edustaja Viitanen. [Olavi Ala-Nissilä: No nyt niitä vaihtoehtoja! — Markku Pakkanen: Ei tule!]

12.46 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! En minä oikein tiedä, miten tätä ajankuvaa tässä kuvaisi tai analysoisi. Kun kuuntelin salikeskustelua tähän asti, ja sitten kun puhe meni tähän vinjettiin, niin tuli ihan mieleen, puhemies, se, että tässähän totuus on, että hallitus on tehnyt kannatettavasta, hyvästä asiasta — jota mekin olemme kannattaneet — sellaisen esityksen, että sitä ei voi viedä eteenpäin. Hallituspuolueet päättävät kaataa sen esityksen, näin tapahtui verojaostossa käytännössä tänään, ja sitten alkaa istunto ja hallituspuolueet ilmestyvät tänne saliin ja kertovat, että oppositiopa kaatoi tämän esityksen ja oppositiopa tätä on vastustanut. Kyllähän tämä nyt on merkillistä. Ei tästä farssista, puhemies, puutu enää mikään muu kuin se, että seuraavaksi keskustalaiset lähtevät Riihimäelle tai Hämeenlinnaan pitämän toritilaisuutta, jossa he kertovat, että heillä on oma vinjettimalli. Niinkö tämä nyt menee? Tämähän on surkuhupaisaa, puhemies, en toivoisi ihan tällaista käsittelyä asioille, [Timo Kallin välihuuto] vakaville, tärkeille asioille tänään täällä salissa. Kunnioitetaan edes sen verran toisiamme, että annetaan totuudenmukainen viesti asioista.

Mutta, puhemies, kuten tuossa sanoin jo aiemmin, me emme vastusta mitään ratahankkeita — päinvastoin, me haluamme niitä edistää. Me olemme esimerkiksi valiokunnassa kuulleet valtiovarainministeriön asiantuntijoita, ja sielläkin on kerrottu meille siitä, minkälaisia erilaisia vaihtoehtoja tähän malliksi olisi, ja uskon, että edustaja Uotila, joka on ollut

tässä työryhmässäkin, joka näitä on käsitellyt, varmaan näitä valottaa. Eli tästä on ollut kysymys.

Mutta, puhemies, kuten myös sanoin, niin eihän tämä kaikki, että raideliikennettä edistetään, millään tavalla edellytä sitä, että on väen vängällä käytävä siellä asuntorahaston kukkarolla. Kun nimenomaisesti tausta tähän on se, että tarkastusvaliokunta käsitellessään tätä tilaamansa selvitystä, käsitteli tarkalleen tämän ARAn tilanteen ja tuli siihen johtopäätöksen, että teki lausuman, että jatkossakin VAR-rahaston varoja on käytettävä kohtuuhintaisen asumisen edistämiseen. Tästä on kysymys. Eduskunta yksimielisesti tämän hyväksyi. Täällä käytiin salissa hyvä keskustelu vähän ennen joulua tästä asiasta, ja nyt kun tovi on kulunut, niin ollaankin sitten aivan toisessa asennossa. Ja mikä hulluinta, puhemies, niin tässä yritetään sanoa, että jos tätä kritisoi, kun eduskunta nyt itse on itsensä kanssa tai hallituspuolueiden toimesta eri mieltä, että tämä olisi sitten jotain raiteiden vastustamista, niin tämä on taas kerran tätä tämän päivän henkeä, että vääristellään kaikki viesti aivan päälaelleen. [Timo Kalli: Mistä rahat?] — Edustaja Kalli varmasti tietää, että asuntorahaston rahoja tarvitaan kohtuuhintaisen asumisen edistämiseen. Sitä tarvitaan siihen, että rakennetaan kohtuuhintaisia koteja, peruskorjataan koteja, tehdään hissejä, tehdään kaikkea sitä, mihin tämä rahasto on alun perin tarkoitettu. Muistaisin, että meillä on yhteistä historiaakin siinä puolueidemme kanssa, että olemme nähneet tämän erittäin tärkeänä, ja mielestäni tämä varallisuus, mikä asuntorahastossa on, tulee jatkossakin käyttää asumisen hyväksi, kohtuuhintaisen asumisen hyväksi, ja juuri näiden asukkaiden hyväksi. Kaikki me tiedämme ne ongelmat, mitä meillä tänä päivänä on siitä, että meillä ei ole riittävästi kohtuuhintaisia koteja ihmisille. Ja kyllä minä näen, että tämä on iso periaate. Jos me juuri olemme olleet tiettyä mieltä, niin emme me voi mennä ryöväämään pala palalta tätä varallisuutta pois. Ja te tiedätte itsekin varmasti tätä historiaa seuranneena, että kovasti on aina silloin tällöin tullut sellaisia intohimoja, että kun jossain on rahasto, niin otetaanpa sieltä budjetin yleiskatteeksi — tämä nimenomaan menisi budjetin yleiskatteeksi, ei tällä rakennettaisi metriäkään sitä rataa. [Timo Kalli: Sitra ja Suomen Pankki!] Niin, tässähän on hirveän helppo ottaa sitten päänavaus, ja juuri siksi se eduskunnan kanta oli merkittävä, kun yksimielisesti päätimme, että nyt stop näille puheille, että käydään vuokralaisten ja asukkaiden rahoilla, stop sille. Edistetään kohtuuhintaista asumista, ja stop sille, että se käsi kävisi siellä rahastolla ja siirrettäisiin näitä varallisuuksia budjetin yleiskatteeksi. Tämän viestin me sanoimme, ja nyt me toimimme täysin päinvastoin. Tästä on, puhemies, kysymys, ja siksi tämä asia on syytä käsitellä täällä hivenen tarkemmin kuin vain heittämällä, että tuostapa otetaan. Tämä voi olla askel jatkoon, joka avaa pään ja tekee tyhjäksi sen, mitä täällä ollaan yksimielisesti päätetty, ja nyt kun meillä, puhemies, ei ole hallitusta — hallitus tupsahti jonnekin tielleen, siellä sitten vaalikentille ilmeisesti siirryttiin ja heitettiin vastuu muualle — niin tässä tilanteessa toivottavasti eduskunta nyt käyttää sen sillä tavalla hyväkseen, että mikään hallituspuolueiden kuri ei estä sitä, ettemmekö voisi pysyä oman päätöksemme takana. [Timo Kalli: Mistä rahat, jäi sanomatta! — Pia Viitanen: Anteeksi, mitkä rahat?]

12.52 **Kari Uotila vas:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan tästä ARAn kaappauksesta: Ensinnäkin tähän liittyy tietysti tämä, kunnioittaako eduskunta omia päätöksiään. Jos se on tuoreessa mietinnössään joulukuussa, nimenomaan pohdiskeltuaan ARAn periaatepäätöksiä ja aikaisempia linjauksia peilaten niitä tähän päivään, todennut, että ARAn rahat on käytettävä asumiseen, niin se on kyllä kova paikka, jos sitä ei kunnioiteta. Voihan sitä tulkita,

että kaikki mahdollinen on asumista — minä tuolla valiokunnassa totesin, että voidaan hävittäjähankintojakin perustella sillä, että ovathan nekin jollain tavalla asumisen turvaamista kriisioloissa — mutta kyllä se rajanveto jonnekin menee, ja uskon, että tarkastusvaliokunta on kyllä tarkoittanut konkreettisemmin asumista elikkä korjausrakentamista, uudistusrakentamista ja niin edelleen.

Mitä sitten tulee tähän toiseen ja ehkä tämän lisäbudjetin ehdottomasti suurimpaan asiaan:

Ensinnäkin täytyy sanoa, että tässä on opposition, vihreiden, demareiden ja vasemmistoliiton, yhteinen vastalause ja vähän historian havinaa, koska muistaakseni vaalikauden ensimmäiseen lisäbudjettiin teimme yhteisen vastalauseen ja nyt sitten loppumetreillä myöskin, ja tämä kuvaa rivien tiivistymistä näin vaalien alla myöskin opposition puolella.

Olen ollut korjausvelkatyöryhmässä ja olen ollut Bernerin vetämissä työryhmissä nyt sen jälkeen tällä vaalikaudella, ja on totta, että eduskuntakin on moneen kertaan nimenomaan valtiovarainvaliokunnassa todennut, että pitää aktiivisesti etsiä eri rahoitusmalleja erityisesti isojen liikenneinfrahankkeiden toteuttamiseen ja että ne voitaisiin budjeteissakin käsitellä vähän eri tavalla kuin muut käyttömenot ja niin edelleen. Kyllä tahtoa on etsiä näitä rahoitusmalleja. Mutta nyt kun tämä hanke on edennyt voisiko sanoa kukon harppauksin, tässä täytyy muistaa, että tämä Bernerin työryhmä linjasi juuri loppuraportissaan, että tarkoituksena on laatia 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, joka tehdään hyvin tiiviissä yhteistyössä maakuntien ja elinkeinoelämän kanssa ja ennen kaikkea parlamentaarisesti valmistellen, ja katsotaan, minkälaisia väyliä tarvitaan, minkälaisia ratkaisuja tarvitaan ja minkälaisia rahoitusmalleja tarvitaan sitten niiden välttämättömiksi koettujen väylien toteuttamiseksi. Bernerin työryhmässä oli todettu, että yksi vaihtoehto — yksi mahdollinen vaihtoehto — on hankeyhtiömalli muun muassa yksittäisten rataosuuksien rakentamisessa, ja kun valtiovarainministeriö sitten veti työryhmää, joka jätti raporttinsa joulukuussa, niin tämän totesi myöskin tämä valtiovarainministeriön vetämä työryhmä joulukuussa, ja se totesi myös, että näitä hankeyhtiöitä koskevia päätöksiä on luonnollista tehdä hallitusohjelmaneuvottelujen ja hallitusohjelman yhteydessä. No sekin jättää sitten vähän tietysti parlamentarismin kyseenalaiseksi, koska hallitusohjelmanhan laativat hallituspuolueet, jotka yhteiseen hallitukseen sitoutuvat, ja sillä tavalla se ei ole niin parlamentaarista kuin esimerkiksi tämän Bernerin vetämän työryhmän työ on ollut.

Mutta kun täällä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kallikin on nyt huudellut, että mistä rahat, [Timo Kalli: Nyt kuullaan!] niin täytyy muistaa, että kun kuuntelimme valtiovarainvaliokunnassa problematiikkaa näiden hankeyhtiöiden osalta, niin ei se nyt niin simppeliä ole kuin Berner tiedotustilaisuudessa totesi, että 10—15 miljardia jostain löytyy rahaa eikä se julkista taloutta rasita millään tavalla eikä sitä tarvitse ottaa 12-vuotisissa liikennejärjestelmäohjelmissa huomioon. Ei se nyt näin vain ole. Ei sitä rahaa taivaasta tipu eikä puissa kasva, vaikka minkälaisia innovaatioita kehitetään. Meidän asiantuntija totesi, että jos puhutaan vaikka tästä Tampereen pääradan nopeutetusta kehittämisestä, niin tällaisen 5,5 miljardin hankkeen elinkaarikustannukset 30 vuoden aikana ovat korkotasosta ja rahoitusmalleista riippuen 5,5—13 miljardia. 13 miljardia maksimissaan, ja kun tiedetään... [Timo Kalli: 16!] — No, 16. Minä pikkasen olin varovaisempi tässä. No se 16 tulee silloin, jos otetaan aika kallista rahaa ja otetaan lyhennyksiä ja muuta. — Kun ministeri Berner piti tällaisesta hankeyhtiöstä tiedotustilaisuuden, niin siellähän oli ensinnäkin näitä kassavirtalaskelmia, joita ei haluttu julkisesti kaikkia kertoa, ja kun sieltä joku sitten lip-

sahti julki, niin sen lopputulema oli se, että kun tällainen yhtiö toteuttaisi esimerkiksi tällaisen hankkeen, niin 50 vuoden päästä on 3 miljardia velkaa ja rata huonossa kunnossa.

Tämä kaikki johtuu ihan puhtaasti, arvoisa puhemies, siitä, mikä asiantuntijakuulemisissa myöskin kävi selvästi ilmi, että on hyvin vaikea luoda sellaista yhtiötä, joka maksimissaan parinsadan miljoonan vuosittaisella liikevaihdolla pystyy selviytymään 3, 5 tai 7 miljardin velkataakasta ja rahoittamaan vielä sitten radan ylläpidon ja poistot ja velan lyhentämisen ja kaikki. Elikkä kyllä tähän erittäin paljon liittyy epävarmuuksia, ja sen takia valtiovarainvaliokunta mietinnössään minusta hyvin vastuullisesti toteaa, että asioita pitää tarkastella rauhallisesti, kaikki vaikutusarviot pitää tehdä huolellisesti ja julkisen talouden kehyksestä ja eduskunnan budjettivallasta pitää pitää kiinni eikä nyt höntyillä heikoille jäille, koska viime kädessä se raha, nämä miljardit, tulee tavalla tai toisella suomalaisilta veronmaksajilta. Raideliikennettä pitää edistää kaikin keinoin, mutta ei saa olla enemmän innokas kuin järkevä näitä suunniteltaessa.

12.58 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Kahteen asiaan tässä kiinnittäisin huomiota.

Olen myös tämän parlamentaarisen liikennetyöryhmän jäsen ja totean, että siellä yhdessä totesimme, niin kuin täällä edustaja Myllykoski hyvin toi esille, että me jätämme ikään kuin perinnöksi tulevalle eduskunnalle tämän hankeyhtiön suunnittelun, sen sisällön ja rakenteiden ratkaisemisen. Toivon, että sillä tavalla myös edetään. Valiokunta onkin tähän kiinnittänyt erityistä huomiota ja on todennut, että tässä vaiheessa on kysymys lähinnä hankeyhtiön ja toimintamallin suunnittelusta, varsinaiset investointi- ja rahoituspäätökset tehdään myöhemmin. Tämä on ollut hyvä linjaus, ja tällä tavalla seuraava hallitus ja eduskunta sitten tulevat varmaan tekemään tarkemman ikään kuin vedon siitä, mitä seuraavat 12 vuotta voisivat sisältää, ja seuraava eduskunta siitä taas täydentää, mitä voisivat seuraavat 12 vuotta sisältää, eli tässä oltiin luomassa hyvin kauaskantoista menettelytapaa.

Toinen asia, johon kiinnitän nyt erityisesti huomiota, on tämä kolmannen sektorin työllistämisedellytysten heikentäminen. Pidän tätä nyt huonona, koska kolmannen sektorin tapa on toimia nimenomaan välityömarkkinoina, joissa useimmissa tapauksissa osatyökykyiset — itsekin olen mukana monessa yhdistyksessä, jotka työllistävät esimerkiksi vankilasta palaavia — saavat mahdollisuuden astua työelämään oman tahtinsa mukaan, ja monet heistä sitten, kun pääsevät alkuun, työllistyvät muutenkin. Pidän huonona sitä, että nyt tässä rajataan näitä kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä. Minusta yhteiskunta olisi järkevä, kun vahvistaisi kolmatta sektoria, joka kaikista parhaiten vaikeasti työllistyvien joukossa toimii tällä hetkellä. Siellä on tehoja, siellä on osaamista, siellä on jopa sitä henkistä sympatiatukea, jota vaikeassa tilanteessa olevat henkilöt tarvitsevat jaksaakseen työllistyä. Näitä ihmisiä meillä on aika paljon, ja silloin kun yhteiskunnassa on vahva kansalaisjärjestötoiminta, niin kuin Suomessa on, vahvat perinteet, niin sitä pitää pikemminkin vahvistaa kuin heikentää.

13.00 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Uotilan puheenvuoron johdosta tulee mieleen se, että kyllä minä muistan, että koko sen ajan, kun minä eduskunnassa olen ollut, on pohdittu sitä, miten voitaisiin liikennerahoitusta uudistaa. Ei ole Suomessa niin pientä kuntaa, etteikö se erikseen investoisi käyttömenoja, erikseen investoisi investointimenoja ja pyrkisi investoinneillaan hakemaan rahoitusta eri kanavilta. Tämä on myöskin aivan välttämätöntä, kun meillä on 50 miljardin hankkeet Suomessa, löytää uusi

rahoitusväline, ja nyt tässä otetaan ensimmäisiä tärkeitä askeleita. Tietysti voidaan puhua siitä, liittyykö liikenneinfra — sehän liittyy asumiseen erittäin keskeisesti, mutta onko se sillä tavalla liittyvää, että asuntorahastoa on luontevaa tähän käyttää. Siitä voidaan keskustella, mutta se on näkemyskysymys ja voidaan olla kriittisiäkin.

Sen sijaan kiinnitän huomiota siihen, että kun täällä on esitetty, että Suomen Pankista otettaisiin rahaa, niin sehän on selkeästi vastoin EKP:n määräyksiä. Ei kansallisilla, hallituksen eikä eduskunnan, päätöksillä voida puuttua itsenäisen EKP:n järjestelmiin. [Pia Viitanen: On tainnut olla teilläkin vaihtoehtobudjetissa!] — Ei ole ollut. Te olette jatkuvasti tätä laitonta esittäneet täällä eduskunnassa. Olen siihen kyllä kiinnittänyt huomiota. Muistan silloin, kun ministeri Wideroos yritti käydä Suomen Pankin kupilla. Silloin tuli selkeä lausunto EKP:ltä, että ei käy, että eivät itsenäiseltä EKP:lta lähde kansalliset hallitukset ja kansalliset parlamentit ottamaan rahaa pois. Siitä voidaan keskustella, onko se oikein vai väärin, mutta säädökset ovat tällaiset.

Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa on monia hyviä, pieniä kohtia erittäin ajankohtaisiin ongelmiin liittyen vanhustenhoitoon, liittyen tapahtumiin Oulussa, liittyen esimerkiksi nuorten työpajatoimintaan, ja on erittäin hyvä, että hallitus on pystynyt tällä lisätalousarviolla reagoimaan näihin pieniin ja merkittäviin kipukohtiin. Siinä mielessä tämäkin lisätalousarvio on tärkeä, ja viedään tämä lävitse täällä mahdollisimman laajalla yhteisymmärryksellä.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Myönnän edustaja Uotilalle minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron.

13.03 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ystäväni, edustaja Ala-Nissilän kanssa samaa mieltä, että vuosikausia olemme nimenomaan valtiovarainvaliokunnassa kantaneet huolta siitä, millä tavalla näitä erittäin isoja infrahankkeita pystyttäisiin rahoittamaan, niin kuin puheenvuorossani totesin. Mutta asia ei ole niin yksinkertainen, kun sitä rahoitusta sitten muualta etsitään. Valtio saa kaikista edullisinta rahaa, mitä maailmassa voi tälläkin hetkellä saada, käytännössä miinuskorolla.

Jos käännytään vaikkapa eläkeyhtiöiden piiriin, kun monet herkästi sanovat, että miksei käytetä suomalaisten eläkerahastojen varoja ratojen rakentamiseen, kysymys on vain, että lainsäädäntö lähtee siitä, että eläkerahat pitää sijoittaa turvallisesti ja tuottavasti, ja se tuotto nyt lienee sellaista 4—6 prosenttia. Sitten kun mennään ihan varsinaisesti yksityiseen rahoitukseen, sijoitusyhtiöt, rahoitusyhtiöt ja niin edelleen, niin ne hakevat mahdollisesti vielä suurempaa tuottoa. Minä vain halusin puheenvuorollani todeta, että asia ei ole yksinkertainen tämän ulkopuolisen edullisen rahan löytämisen osalta lyhyellä eikä pitkällä aikavälillä.

13.04 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Vuoden 2019 lisätalousarviossa on toki muutamia hyviä kohtia, joista voi mainita. On hienoa, että resursseja osoitetaan niin vanhusten ja vammaisten palvelujen ohjauksen ja valvonnan voimavarojen vahvistamiseen kuin myös lasten ja nuorten seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja torjumiseen. Nämä ovat hyviä asioita.

On kuitenkin pohdittava sitä, että näin jälkikäteen näihin vakaviin asioihin puuttuminen herättää kysymyksiä. Olisimme voineet tehdä paljon enemmän jo aikaisemmin. Tein 2014 lakialoitteen, jossa esitin, että hoitajamitoitus 0,7 kirjataan lakiin. Jos sellainen lakiesitys

olisi tullut eduskunnalle, niin olisiko meillä vanhustenhoito tällä hetkellä paremmin? 2012 ja 2015 tein lakialoitteet liittyen törkeiden seksuaalirikosten minimituomioiden koventamiseen. Jos näistä toinen olisi edennyt niin pitkälle, että olisimme päättäneet ja tällainen laki olisi tullut, että minimituomiot kovenevat, niin olisiko sillä ollut ennaltaehkäisevää vaikutusta niihin tapahtumiin, mitä Suomessa nyt on tapahtunut muun muassa Oulussa? Olisiko se ollut pelote, että tuomiot ovat kovempia ja sen ehdollisen tuomion sijaan tuomio on aina ehdotonta eli joutuu vankilaan, jos tekee näitä törkeitä tekoja? Eli ennaltaehkäisevästi olisimme voineet toimia, ja siinä mielessä hallitukset nyt ja viime kaudella ovat olleet liian hitaita. Hallitukset ovat toimineet liian hitaasti eivätkä ole nähneet sitä todellisuutta ja tulevaisuutta, mihinkä olemme olleet matkalla.

On hyvä asia, että nyt on noussut esille valvonta liittyen vanhustenhoitoon, mutta yksinomaan se valvonta ei paranna vanhustenhoidon tilannetta. Haluan kertoa teille hieman sitä historiaa, mikä minun mielestäni hoitajana on aiheuttanut sen, että vanhustenhoidon tilanne on niin huono. 2008 meillä oli erittäin hyvä, toimiva ikäihmisten palvelujen laatusuositus, missä oli korkeat mitoitukset. Ne lähtivät 0,5:stä—0,8:sta, mutta 2013 laatusuositus uudistettiin ja mitoitusta heikennettiin niin, että se pudotettiin sinne 0,5:een. Tämän jälkeen kaikki toimijat, hoivapaikat, alkoivat toteuttamaan tätä uusinta senaikaista mitoitusta elikkä sitä 0,5:tä vuodelta 2013, ja se 0,5 on jatkunut näihin päiviin saakka. Elikkä kun ei enempään velvoitettu eikä edes ehdotettu, niin minimiresurssilla ollaan menossa. Minä näen, että valvonta yksinomaan ei ole se asia, mikä tässä olisi täsmätoimi, vaan se, että hoitajia saadaan lisää.

Hetemäen muistiohan oli aika karmaisevaa luettavaa. Se oli muun muassa tuolla meidän sote-valiokunnassa, sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja siellä ehdotettiin digihoitajia korvaamaan sitä kotona käyvää hoitajaa. Minun mielestäni lasin läpi hoitava digihoitaja ei ole riittävä, rinnalle tarvitaan aina lämpimiä käsiä. Kylmän lasin läpi tietokoneruudun tai kännykkäruudun takaa ei varmisteta hyvää hoitoa.

Meillä on haamuhoitajaongelma Suomessa. On toivottavaa, että nyt kun nämä resurssit kohdentuvat sinne valvontaan, niin jokainen haamuhoitaja katoaa Suomesta — nyt meillä on haamuhallitus, joka ei tietenkään näitä asioita enää kommentoi.

Tuossa äskeisessä debatissa nousi esiin muun muassa sote ja arvosteltiin sitä, että täällä on käyty välikysymyskeskustelua vanhustenhoidosta. On hienoa, että oppositio voi käyttää järeintä asetta eli välikysymystä, jolla yrittää horjuttaa hallitusta ja nostaa esiin epäkohtia. Mutta sote oli itsessään niin järeä ase, että se kaatoi itse itsensä ja samalla vei myös hallituksen. Se on hyvä muistaa. Silloin kun tulee esityksiä, jotka ovat perustuslain vastaisia ja ne törmäävät siihen asiaan, siihen vuoreen, perustuslain vuoreen, niin silloin ne ovatkin omiaan kaatumaan.

Täällä nousi debatissa esille myös perussuomalaisten malli ja kanta sote-uudistukseen ja muun muassa valinnanvapauteen. Haluan muistuttaa teitä siitä, että perussuomalaisten kanta oli alun alkaenkin kriittisen arvioiva, ja se tarkoitti sitä, että kriittisesti arvioiden lähdimme tutustumaan tähän malliin, muun muassa valinnanvapauteen, ja paljastui, että se on täysin mahdotonta toteuttaa. Yksi suuri ongelma, mikä siellä oli, oli se, että asiakkaan todellinen valinnanvapaus ei toteutunut, kun esimerkiksi hoivapaikka voi itse valita sen asiakkaansa. Elikkä raskaasti hoidettavat potilaat eivät välttämättä pääsisi sinne hoivapaikkaan, minne olisivat halunneet, minne olisivat valinnan tehneet, ja jäisivät näin sitten maakunnan hoidettaviksi. Nämä ovat niitä totuuksia, ja sen toki tiedän myös hoitajana toimit-

tuani: aina ennenkin sanottiin, että kaikki raskaimmat asiakkaat, potilaat, hoidetaan siellä julkisella sektorilla, ja joku muu ottaa siitä pullasta ne rusinat.

Täällä kehuttiin, että hallituksen saldo on hyvä. Minun mielestäni hallituksen inhimillinen saldo on huono. Täältä salista puuttuu inhimillistä näkemystä ja sitä empaattisuutta, mitä monessa päätöksessä tulisi olla, ja tämä vanhustenhoidon kysymys erityisestikin vaatisi suurta sydäntä. Se vaatii toki rahaa ja resursseja, ja sitä meiltä kyllä löytyy, kun me järkeistämme ja leikkaamme sieltä, mistä on mahdollista ottaa — elikkä talous tasapainoon ja vanhustenhoitoon enemmän resursseja.

Minä toivon, että seuraava hallitus jatkaa siitä, mihinkä tänään täällä nämä keskustelut vanhustenhoidostakin liittyvät, eli ottaa sen ensimmäisenä pöydällensä ja lähtee käsittelemään sitten tätä asiaa.

Mutta näillä sanoilla — näen, että valvonta ei yksinomaan riitä. Kun kissa on pois, hiiret ovat pöydällä. Tämä on se vanha viisaus ja totuus, joten muistakaamme se.

13.10 **Mats Nylund r:** Arvoisa rouva puhemies! Ruotsalaisen eduskuntaryhmän mukaan on hyvä, että hallituksen lisätalousarviossa on kiinnitetty erityistä huomiota vanhustenhuollon kehittämiseen ja seksuaalirikollisuuden kitkemiseen. Taustalla on tietenkin alkuvuodesta 2019 esiin tulleet tapaukset, jotka ovat olleet herätys niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Ongelmat ovat monitahoisia, eikä niiden ratkaisuun löydy yhtä selkeää ratkaisua. Ruotsalainen eduskuntaryhmä kuitenkin katsoo, että enemmän on tehtävissä.

Seksuaalisella väkivallalla on useita eri ilmenemismuotoja. Sen uhreiksi joutuvat niin nuoret kuin vanhat, miehet ja naiset. Nykyaikana tekotavat ovat moninaistuneet, ja internet on luonut uuden alustan seksuaaliselle väkivallalle. On hienoa, että hallitus lisätalousarviossa kasvattaa muun muassa poliisin resurssia ja lisää poliisin läsnäoloa siellä, missä nuoret ovat. Ruotsalainen eduskuntaryhmä korostaa, että jokaiselle seksuaalisen väkivallan uhrille tulee tarjota apua ja tukea riippumatta siitä, kuka väkivallan tekijä on.

Suomi on ratifioinut Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta, niin sanotun Istanbulin sopimuksen. Istanbulin sopimuksen mukaan Suomen tulee perustaa tukikeskuksia raiskauksien ja muun seksuaalisen väkivallan uhreja varten. Tällä hetkellä Suomessa on vain kaksi raiskauksen uhreille tarkoitettua kriisikeskusta. Asiantuntijoiden mukaan Suomeen tarvittaisiin vähintään kolme uutta raiskauksen uhreille tarkoitettua kriisikeskusta. Niin sanottu matalan kynnyksen kriisikeskus maksaa noin 300 000 euroa vuodessa. Turvapaikkakotien ja raiskauskriisikeskusten määrän lisäämistä ovat pitkään ajaneet monet järjestöt yhteiskunnan eri laitamilta. Viimeksi tasa-arvovaltuutettu suositti vuoden 2018 kertomuksessaan, että seksuaalisen ja muun väkivallan kohteeksi joutuneita naisia tulisi tukea perustamalla kahdeksan uutta turvakotia ja kolme raiskauskriisikeskusta. Ruotsalainen eduskuntaryhmä tukee tätä tavoitetta.

Vanhustenhuoltoa koskien me haluamme sanoa, että kaikki olemme sitä mieltä, että vanhuksemme ansaitsevat hyvää hoitoa, kun he eivät enää pysty pitämään itsestään huolta. Hallituksen lisätalousarviossa esitetään lisämäärärahaa vanhusten ja vammaisten palvelujen ja oikeuksien valvontaan aluehallintovirastoille sekä Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslialle. Vanhustenhuollon valvonta on tärkeää. Olemme tottuneet siihen, että Suomessa pidetään sovitusta kiinni. Nyt valitettavasti olemme nähneet, että näin ei aina ole.

Valvonnan lisääminen tietenkään ei yksin korjaa vanhuspalveluissa esiintyvää varsinaista ongelmaa, hoitohenkilöstön heikkoa tilannetta, mutta se kyllä parantaa sitä. Hoita-

jamäärän mitoittamisessa on ensisijaisesti painotettava palveluiden tarvetta, vanhuksen yksilöllistä hoitoisuutta. Hoidon tarve riippuu asiakkaiden fyysisestä, kognitiivisesta, psyykkisestä ja sosiaalisesta toimintakyvystä ja palvelun tarpeesta. Hoitajien tehtävä on olla hoitajia. Kehitys ei ole hyväksyttävää, jos tuottavuuden nostamiseksi luovutaan tärkeistä tukitoiminnoista, kuten siivouksesta tai jostain hallinnollisesta tukitoimesta. Tämä johtaa siihen, että hoitajaa kuormitetaan useilla tehtävillä, joilla ei ole tekemistä itse hoidon kanssa. Siksi hoitopalveluihin tarvitaan myös lisää läpinäkyvyyttä.

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan nostaa esille kansallisen rokoteohjelman ja sen tärkeyden. Rokotekattavuus on yleisesti hyvällä tasolla Suomessa, mutta suurten epidemioiden riskin välttämiseksi meidän on varmistettava, että se on riittävällä tasolla kaikkialla Suomessa. Nyt tiedämme, että tietyillä alueilla, kuten Pohjanmaalla, rokotuskattavuus on jo alle 90 prosenttia. Esimerkiksi Pietarsaaren seudulla ainoastaan noin 83 prosenttia vuonna 2013 syntyneistä lapsista on saanut MPR-rokotteen. Luku on hälyttävän alhainen, ja tämän vuoksi esimerkiksi tuhkarokon tartuntariski on nyt suuri. Hyvän tason saavuttaminen koko maassa vaatii valistusta ja entistä tehokkaampaa tiedotusta. Sen avulla voimme lisätä perheiden rokotushalukkuutta. Ja aivan lopuksi: tuemme THL:n suosittelujen mukaan myös, että HPV-rokotus tulisi laajentaa koskemaan myös poikia.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä tukee valtiovarainvaliokunnan mietintöä, mutta esitämme viittä lausumaa, jotka kuvaavat tätä, mitä nyt sanoin. — Kiitos.

13.16 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa on paljon tärkeitä lisäyksiä muun muassa vanhustenhuollon valvontaan ja varhaiskasvatuksen valvontaan. Itse asiassa siinä mielessä, vaikka nämä esiin tulleet tapaukset olivat kammottavia ja järkyttäviä, varmasti meidät kaikki herätti se keskustelu, mitä täällä käytiin, ja uskon, että monet kuntapäättäjät ovat nyt omissa kunnissaan kiinnittäneet erityistä huomiota siihen, millä tavoin kunnissa vanhustenhuoltoa valvotaan.

Näin tehtiin ainakin meillä Vantaalla, ja siinä yhteydessä kävi ilmi, että meillä valvotaan myös omia kunnallisia hoivapalveluitamme, kun taas naapurikunnissa Helsingissä ja Espoossa valvotaan vain yksityisiä hoivalaitoksia. Näin ei mielestäni pitäisi olla. Kyllä valvonnan pitää osua myös omiin hoivalaitoksiin, sillä tiedämme, että kummallakin puolella on varmasti parannettavaa. Ainakin oman kokemukseni perusteella, kun omat isovanhempani ovat olleet sekä kotihoidossa, palvelutalossa, hoivapalveluissa ja sitten ihan sairaala-, laitoshoidossa, voin sanoa, että löytyy paljon hyvää hoitoa, todella hienoa työtä tehdään, mutta sitten on myös niitä tilanteita, joissa siihen palvelun laatuun on erittäin vaikea tällä hetkellä vaikuttaa.

Sen lisäksi, että vanhusten palveluihin tuli lisäresursseja valvontaan, myös varhaiskasvatuksen valvonnan lisäresurssit ovat erittäin tervetulleita. Kyllähän meidän pitää voida vanhempina luottaa siihen, että kun viemme lapsemme päiväkotiin, siellä heistä pidetään hyvää huolta. Ammattilaiset tietysti tekevät parhaansa, mutta ei voi olla niin, että resurssit viedään liian tiukoille sillä tavoin, että aikuisten määrä, kasvattajien määrä, on liian alhainen ja sitä tehdään toistuvasti. Tästä itse asiassa on todettava, että sivistysvaliokuntahan mahdollisti varhaiskasvatuslain uudistuksen myötä myös omaehtoisen valvonnan aveille, jolloin ei tarvitse enää tehdä kanteluita vaan voi myös omaehtoisesti käydä valvomassa. Toivottavasti tätä mahdollisuutta käytetään.

Haluan vielä nostaa tästä lisätalousarviosta esiin sen, että tässä mahdollistetaan nyt olympiarahaston perustaminen eli huippu-urheilun pitkäjänteisempi rahoittaminen niin,

että valtio samassa suhteessa, kun rahastoon saadaan yksityisiä varoja kerättyä, pääomittaisi osakkeilla tätä rahastoa. Mielestäni erittäin hyvä ja kannatettava tapa pyrkiä varmistamaan rahoitusta hieman pidemmälle tulevaisuuteen.

Vielä tähän aiemmin käytyyn keskusteluun: Ymmärrän tämän periaatteellisen kritiikin, mitä täällä on esitetty, mutta voisi myöskin sitten kysyä, kuinka monta kohtuuhintaista asuntoa olisi saatu rakennettua tai korjattua lisää, jos tätä rahaa ei olisi käytetty tähän tarkoitukseen, mihin se nyt on laitettu. Eli ymmärrän periaatteen, mutta ehkä pragmatismiakin voi käyttää.

13.19 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Ehkä tästä infrayhtiöstä vielä muutama sana, ettei jää täysin väärää käsitystä siitä, millä tavalla näitä asioita pitäisi suunnitella ja kuinka tärkeitä nämä nopeat raideyhteydet ovat sekä lännestä Helsinkiin että tämä päärata ja sitten ennen pitkää myöskin rata itäsuuntaan.

Ongelmahan tässä on juuri se, että valtiovarainministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön näkökohdat eivät ole yhteisiä. Vanhaa kliseetä lainatakseni sukset ovat menneet ristiin. Heti kohta, kun valtiovarainministeriö oli tehnyt oman yleisnäkemyksensä siitä, minkälaisia olisivat nämä infrahankkeiden yhtiömallit, liikenne- ja viestintäministeriö kiirehti tekemään omansa, ja kuten valiokunnan kuulemisessa kävi ilmi, niin ne eivät ole samanlaisia. Tämä on valitettavaa, koska tässä on jo monta vuotta ollut aikaa edistää näitä hankkeita ja edelleen ollaan siinä vaiheessa, että ei olla päästy itse toimeen.

Tänään kuultiin salissa myöskin aivan uusi termi, kun sanottiin, että vaikka kuokka ei olekaan maassa, niin ainakin suunnittelukuokka on maassa. Se on ollut sitä jo useamman vuoden, eikä voi tätä hallitusta ainakaan kiirehtimisestä syyttää. Twitter-tili Tunnin juna on perustettu jo neljä vuotta sitten.

Olennaista on siis se, millä tavalla tämä hankeyhtiö rahoittaa itsensä, millä toimintamallilla se toimii, mistä saa rahoitusta, ja nyt on ikävä kyllä todettava, että monelta osin valiokunnan saaman selvityksen mukaan nämä liikenne- ja viestintäministeriön suunnittelemat hankeyhtiöt jättävät yksityiskohdissa toivomisen varaa vallankin, kun tulovirrat on arvioitu epärealistisen korkeiksi ja kustannukset puolestaan liian alhaisiksi. Tämän arviointi on vaikeaa sen tähden, että valiokuntakaan ei ole saanut tarkkoja laskelmia suunniteltavien yhtiöiden taloudesta ja toteutuksesta. Siksi on tärkeätä, että olisi poliittinen taho ja poliittinen tahto, jotka veisivät näitä eteenpäin.

Valtiovarainministeriön työryhmäraportissa hahmoteltiin joulukuussa 2018 sentyyppistä mallia, joka olisi luontevin hankeyhtiöksi, esimerkiksi valtion ja mahdollisesti kuntien omistamaa yhtiötä, joka suunnittelisi ja toteuttaisi hankkeen ja hankkisi rakentamisaikaisen rahoituksen. Se olisi taloudellista toteuttaa niin, että rahoituskustannukset tietenkin minimoidaan, ja se merkitsee sitä, että rahoittajana tai takaajana toimii julkinen valta, koska valtio saa rahoitusta pienimmin kustannuksin. Infra olisi koko ajan julkisessa omistuksessa, ja yhtiö myisi sen valtiolle pitkällä maksuajalla valmistumisen jälkeen. Sen jälkeen esimerkiksi Väylävirasto hoitaisi sitten sen, kuinka ratayhteyttä operoidaan, ja sitä kautta saataisiin varmasti myöskin osa kuluista takaisin.

Kaikki siis kannattavat lämpimästi näitten nopeitten raideyhteyksien toteuttamista, työssäkäyntialueiden laajentamista pääkaupunkiseudun ulkopuolelle, mutta se on tehtävä kustannustehokkaalla mallilla, ja ikävä kyllä, siihen työhön on nyt poliittisen ohjauksen osalta tullut liian pitkä tauko.

13.23 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Niin, oikeastaan täällä aiemmin edustaja Ala-Nissilä, joka nyt tällä hetkellä ei ole salissa, analysoi hieman tätä — onko tämä nyt sitten tarkastusvaliokunnan päätös, mitä on tarkoittanut. Minä löysin täältä tämän, kun muistin hänen ottaneen kantaa silloin tuoreeltaan, kun tämä ratkaisu tuli. Sieltä tuli muun muassa KOVA ry:ltä vahvaa kritiikkiä ja myös julkisuudessa oppositiopuolueista ainakin SDP ja vasemmistoliitto tämän nostivat esiin ja kysyivät asiaa, niin silloin Ala-Nissilä totesi, että hän myöntää, että hallituksen lisäbudjetin esitys ei ole aivan linjassa eduskunnan hyväksymän tarkastusvaliokunnan mietinnön kanssa. [Timo Harakka: Ei aivan linjassa!] Eli ”ei aivan linjassa” oli jo silloin tulkinta. Ja sitten se, mikä tästä tekee mielenkiintoisen: hän silloin sanoi Uudelle Suomelle kommentoidessaan, että tarkastusvaliokunnan mietinnön ajatuksena oli velvoittaa vasta seuraavaa hallitusta, ei nykyistä. Kun luin silloin tämän kannanoton, ajattelin, että no niin, tämä nyt on keksitty siinä vaiheessa, kun huomataan, että tämä ei nyt ihan mennytkään putkeen eikä vastaa sitä eduskunnan linjaa, että okei, se ei koskenutkaan nykyistä hallitusta, vaikka tietenkin mielestäni itsestään selvää on, että se koskee, totta kai, siitä lähtien, kun eduskunta sen hyväksyy. Mutta nyt tietenkin heräsi kysymys, että kun hän on näin ajatellut kenties silloin ja julkisuuteen lausunut, niin nythän tämäkin vielä osaltaan vapauttaa hallituspuolueita ajattelemaan, että nyt kun sitten ei ole enää sitä nykyistä hallitusta — nykyinen hallitus on lähtenyt, pötkinyt pakoon, ja sitä ei ole — niin se mielestäni, jo tämäkin lausunto ja tämä tulkinta, voisi vielä ehkä antaa paremman mahdollisuuden sitten yksimielisesti eduskunnan todeta, että tämä ei käy, tämä ei vetele ja nyt kunnioitamme omaa tahtoamme ja turvaamme VAR:in käyttötarkastuksen niihin tarkoitusperiin, mihin se on alun perinkin tarkoitettu ja minkä eduskunta on hiljan linjannut.

Tämän, puhemies, halusin tuoda esiin, koska mielestäni tämä Olavi Ala-Nissilän aiempi kannanotto selkeästi myös antaa mahdollisuuden koko eduskunnalle, myös hallituspuolueille, harkita tätä asiaa.

13.26 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Kiinnittäisin yhteen asiaan tässä vielä huomiota. Se on, että tässä lisätalousarviossa esitetään 82 miljoonaa lisäpanostuksia, joita osoitetaan muun muassa vanhusten ja vammaisten palvelujen ohjauksen ja valvonnan voimavarojen vahvistamiseen. Muutama ajatus siitä, mikä on ajanut yhteiskunnan tähän tilanteeseen, että me joudumme lisäämään valvontaan varoja yhä kasvavassa määrin. Onko kyse siitä, että palveluntuottaja, niin kunta kuin yksityinen, ei pidä vanhuksen loppuelämää enää niin arvokkaana asiana — niin arvokkaana, että automaattisesti pyrkisi siihen, että ilman valvontaakin vanhus saa arvokkaan vanhuuden? Tämä on aika huolestuttava tilanne, ja minusta olisi oikein, että yhteiskunta keskustelisi enemmän siitä, miksi emme automaattisesti pyri siihen parhaaseen mahdolliseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen, jossa vanhuksille annetaan arvokas elämä.

Kun me laskemme irti vanhasta, turvallisesta, kristillisestä perinnöstä, johon koko läntisen yhteiskunnan arvopohja pohjautuu, niin silloin tässä yhteydessä, kun näin tapahtuu, kun niin sanottu sekularisoituminen lisääntyy, yleensä käy niin, että moraali pirstoutuu ja harmaat alueet lisääntyvät. Tässä yhteydessä koen suorastaan velvollisuudeksi sanoa sen, että eivät ne vanhat arvot niin hirveän huonoja ole. Olen usein pohtinut, että mikä on tämä vimma yhteiskunnassa, kun on niin suuri halu päästä irti tästä vanhasta ja hyvästä arvoperustasta.

Veikkaan, arvoisa puhemies, että meille käy niin kuin Ruotsissa tällä hetkellä, missä pohditaan sitä, onko sekularismi todella tuonut sen onnen, sen onnen odotuksen, ovatko ne odotukset täyttyneet, vai olisiko syytä joissakin asioissa palata siihen entiseen ja vanhaan ja turvalliseen. Helluntailainen lehti on kysellyt tätä, pohtinut ja tuonut esille näkökulman, kun Hollannissa käytiin laaja keskustelu aiheesta, kun siellä yksi merkittävimmistä päivälehdistä kirjoitti: onko sekularismi tuonut meille onnea vai ei?

Puhemies! Kaipaisin arvokeskustelua tästä aiheesta, koska mitkään rahat eivät sitten lopulta riitä valvomiseen, jos tämä arvoperusta ei ole kunnossa.

13.29 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus todellakin tällä lisäbudjettiehdotuksella reagoi ajankohtaisiin esiin tulleisiin epäkohtiin — sekä paljastuneisiin seksuaalirikoksiin erityisesti Oulussa että vanhustenhoidon epäkohtiin ja myös varhaiskasvatuksen, päiväkotien ongelmiin erityisesti täällä pääkaupunkiseudulla. Nämä lisäysehdotukset niin poliisille Oulun seksuaalirikosten torjuntaan kuin valvontaresursseihin varhaiskasvatukseen ja vanhuspalveluihin ovat kannatettavia. Ne ovat tarpeellisia, mutta kyllä ne samalla nostavat esiin sen kysymyksen, miksi ei ole toimittu enemmän.

Vanhuspalveluiden kohdalla on selkeästi ollut nähtävissä jo ennen näiden tiettyjen yksiköiden ongelmien esiin tulemista, että henkilöstömitoituksen suositukset eivät ole olleet riittäviä. Itse asiassa kristillisdemokraatit jo omassa vaihtoehtobudjetissaan nostivat tämän ongelman esiin ennen kuin tämä edes tuli julkisuudessa esiin, ja esitimme lisämäärärahaa jo tälle vuodelle, että olisi tuhat vanhustenhoitajaa palkattu lisää vanhuspalveluihin. Tämä ehdotuksemme on edelleen varsin ajankohtainen. Kyllä me tarvitsemme lakiin sen henkilöstömitoituksen. Toivon, että tuleva hallitus ja tuleva eduskunta ottavat tämän vakavasti.

Sitten nämä varhaiskasvatuksen valvontaresurssit. Nekin ovat tarpeen, mutta niissäkin nousee esiin se kysymys, minkä takia hallitus nimenomaan heikensi päiväkotien henkilöstömäärää pudottamalla hoitajan ja lasten 1:7-suhdeluvun 1:8:aan. Eli sitä heikennettiin tällä vaalikaudella ja nyt sitten lisätään valvontaresursseja, että saataisiin valvottua, että edes tuo suhdeluku on voimassa.

Sitten nämä seksuaalirikokset. Kyllä tässä on nostettava esiin hyvin moniakin asioita. Itse olen useaan kertaan ehdottanut esimerkiksi sitä, että törkeät lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset, törkeät raiskaukset eivät saisi vanheta. Eli vanhenemisajoista pitäisi päästä eroon. Toivottavasti se on seuraavan hallituksen agendalla.

13.32 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Erittäin hyviä kysymyksiä täällä nousi esille: Miksi me olemme tässä tilanteessa, että vanhustenhoito sakkaa? Miksi me tarvitsemme valvontaa? Emmekö me voi luottaa siihen, että ne toimijat, joilta olemme palveluja ostaneet, eivät toteuta sitä velvollisuutta, jonka me heille olemme antaneet? Se johtuu yksinomaan siitä, että vuonna 2008 meillä oli Suomessa ministeriön antama ikäihmisten palvelujen laatusuositus, jossa henkilöstömitoitus oli 0,5:n ja 0,8:n välillä eli haitari oli pitkä. Vuonna 2013 silloinen hallitus toi uuden ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen, jossa sitä haitaria pienennettiin ja siihen jäi luku 0,5. Vuoden 2013 jälkeen toimijat niin kuntasektorilla kuin myös yksityisillä paikoilla ovat toteuttaneet suositusta, joka on 0,5. Eli toisin sanoen me olemme laskeneet silloin vuonna 2013 sieltä säkistä ulos jotakin, joka ei ole enää ollut hallinnassa, ja se on se, että sitä matalinta mitoitusta 0,5 käytetään, koska miksi käytettäisiin suurempaa, jos kerran se on suosituksessa 0,5. Ja tämä on se syy. Vuonna 2017, jolloin perussuomalaiset eivät enää olleet hallituksessa, tuli seuraava ikäihmisten

palvelujen laatusuositus, ja siinä taasen laajennettiin sitä henkilöstöä, ketkä kaikki lasketaan siihen mitoitukseen. Eli tämä on ollut vähän tällainen tuskainen taival henkilöstömitoituksen osalta, ja se on tapahtunut laatusuosituksen sisällä, joka on luonut ne normit, arvot, ohjeistukset sinne kuntasektorille. Siitä se johtuu.

Perussuomalaiset ovat pitäneet kovasti ääntä hoitajamitoituksesta, vanhustenhoidon asiasta. Ehkä syynä on myös se, että meillä on terveydenhuollon henkilöstöä ollut edustajina. Meillä oli viime kaudella muun muassa Johanna Jurva Uudeltamaalta, Vantaalta, ja itsekin olen hoitaja taustaltani. Kun siitä laatusuosituksesta täällä niin paljon haluan teille puhua, niin se johtuu siitä, että olen lukenut sitä, se oli minun käsissäni, kun minä olin silloin töissä, vuonna 2008, toimin luottamusmiehenä. Ja minusta se paperi, se asiakirja oli äärettömän vahva ja ponteva, kun minä se asiakirja kädessäni marssin puhumaan lisähenkilöstön tarpeesta. Eli jos mentiin sinne alle 0,7:n, niin silloin oli helppo sanoa, että, hei, tämä laatusuositus sallii kyllä enemmän sitä henkilöstöä. Eli kun me olemme antaneet informatiivisella ohjauksella sellaisen signaalin kuntasektorille, että käyttäkää minimimitoitusta, niin kyllähän he käyttävät. Mehän puhumme rahasta, mehän puhumme taloudesta, me puhumme bisneksestä ja siitä, että minun mielestäni hoitoala ei ole bisnestä ikinä. Tämä on se perimmäinen syy. Ja toivon, että kaikki käyvät läpi asiakirjat, tutustutte niihin. Ne löytyvät netistä, laatusuositukset jo aikaisemmilta vuosilta. 2000-luvun alussa on tehty ihan ensimmäinen liittyen näihin mitoituksiin. Lukekaa ne, niin ymmärrätte, mikä tämän tilanteen on heikentänyt.

Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että sitä valvontaa lisätään, mutta se valvonta ei yksinomaan riitä.

Haluan nostaa vielä esille tässä erittäin tärkeän asian, saattohoidon ja saattohoitotilanteen siellä vanhustenhoidon sektorilla. Meillä on Suomessa sellainen tilanne, että meillä on entistä enemmän kodinomaisia hoivayksiköitä. Ja kun meillä on kodinomainen hoivayksikkö, se tarkoittaa sitä, ettei ole mahdollista sairaalamaiseen miljööseen eikä toimintavalmiuteen eikä edes terveyskeskuksen, vaan siellä toimitaan niin kuin kodissa. Se tarkoittaa, että puuttuu kipulääkitystä, puuttuu hoivavälineitä, puuttuu laitteistoa ja sitä, mitä joskus kuolevan potilaan, ihmisen tilanteessa kaivattaisiin. Ja nämä ovat ongelmia, kun emme tiedä ja emme näe sinne, niin siellä ei saattohoito silloin toteudu. Olen saanut itse todella monta viestiä, ja parasta aikaakin on yksi asia, jota tuossa yritän selvitellä, kun on tilanne, että saattohoito on ollut huonoa ja ontuvaa. Eli on ollut tämä perinteinen tilanne: ei ole riittävästi kipulääkitystä, ei lievennystä eikä ymmärretä, miten pitäisi toimia. Ja nämä tilanteet ovat kestämättömiä. Nämä liittyvät vahvasti vanhustenhoidon sektorille. Ne liittyvät niihin kodinomaisiin yksiköihin, jollaisia Suomessa ollaan perustettu ja perustamassa, se liittyy siihen, että laitoshoivapaikkoja on lakkautettu, terveyskeskusvuodehoivaa ei ole enää, se on minimissä, ihmiset lähetetään koteihin. Tämä on suuri ongelma ja asia, ja toivon, että seuraava hallitus ymmärtää saattohoitolain tärkeyden myös.

Saattohoitolaista olen tehnyt myös lakialoitteen, kirjoittanut pykälineen päivineen. Koska meillä ei ole lakia, ei voi tehdä lakialoitetta vaan pitää kirjoittaa itse laki, ja se on nyt hoitajan kynästä kirjoitettu. Toivoisin, että seuraava ministeri ottaa sen käsittelyyn ja turvaa ja takaa kaikille suomalaisille subjektiivisen oikeuden hyvään saattohoitoon, mihin liittyy se, että päätökset tehdään yhdessä omaisia ja potilasta kuunnellen ja että kivunlievitystä, palliatiivista hoitoa on saatavilla ja tulee myös henkistä tukea.

Eli isoja, isoja kysymyksiä. Puhumme äärettömän syvistä asioista. Olemme inhimillisyyden lähteellä, kun me puhumme näistä asioista ja kun me myös viemme niitä eteenpäin.

Eli hoitajamitoituslakialoite 2014, saattohoitolakialoite 2017 — pyydän, että tuleva eduskunta vie ne eteenpäin ja tekee asioita, jotta jokaisen ihmisen tulevaisuus on niiltä osin turvattu. Yksi asia meitä yhdistää tässä elämässä: se ei ole status eikä se ole raha, vaan se on ikä ja vanhuus ja vanheneminen. Kaikki me vanhenemme joku päivä, olemme joka ikinen siellä samalla viivalla, ja on ikävää, että vasta silloin huomaamme, että olemme tehneet täysin vääriä päätöksiä.

13.38 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Laukkanen puhui tuossa äsken arvopohjan muutoksesta, joka on omalta osaltaan ollut vaikuttamassa näihin ikäviin ilmiöihin, joiden paikkaamiseen nyt ollaan rahaa tässä lisäbudjetissa laittamassa, ja haluan nyt tässä yhteydessä nostaa yhden konkreettisen esimerkin esiin — josta itse asiassa minulla oli jo ihan valmisteltu kirjallinen kysymys, mutta nyt kun ei ole enää poliittista hallitusta, niin ei ole enää poliittista ministeriäkään vastaamaan näihin kysymyksiin. Nimenomaan Oulun tapauksiin ja seksuaalirikoksiin liittyen ajattelen, että meillä on kyllä koko yhteiskuntana vastuuta myös siitä arvopohjan muutoksesta, joka on ollut altistamassa näitä nuoria tyttöjä sille hyväksikäytölle, johon he ovat sitten näitten maahanmuuttajien taholta joutuneet, ja nostan esiin koulujen seksuaalikasvatuksen.

Koulujen seksuaalikasvatuksessa sellaisilla järjestöillä kuin Seta ja Sexpo on käytännössä hyvin suuri rooli. Niihin viitataan siellä oppimateriaaleissa ja koulutehtävissä, ja esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön rahoittaman Sexpon nettimateriaalissa todetaan: ”Internet ja sosiaalinen media ovat hyviä välineitä itseilmaisuun; netissä voi jakaa ajatuksia, kuvia ja tilanteita muiden kanssa. Omasta kehosta ja seksuaalisuudesta on lupa iloita, ja oman seksuaalisuuden ilmaiseminen on sallittua niin verkossa kuin muuallakin. Jokainen päättää itse siitä, onko arvokkaampaa ilmaista omaa seksuaalisuutta avoimesti vai toimia varovasti.” Sitten on oikein sarjakuvan kanssa kannustettu nuoria laittamaan alastonkuvia nettiin — on tämmöinen sarjakuva kuin ”Tissit netissä”, jossa yllytetään kokeilemaan seksuaalisuuden toteuttamisen muotoja, joilla lapsi tai nuori väistämättä altistaa itsensä hyväksikäytölle ja pedofilian vaaroille.

Itse kävin läpi terveystiedon oppikirjojen materiaaleista sen seksuaalikasvatuksen, joka meillä oppikirjoissa on, ja olin kyllä aika järkyttynyt, kun siellä ei sanallakaan puhuta perheestä, ei puhuta uskollisuudesta, ei sitoutumisesta, ja suorastaan kannustetaan nuoria ilman mitään alaikärajaa seksuaalisiin kokeiluihin. On selvää, että tällainen kasvatus, kun se vielä voimakkaasti tulee median ja muun yhteiskunnan taholta, altistaa nuoria myös sitten seksuaaliselle hyväksikäytölle.

13.41 **Markku Pakkanen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Haluan vielä tulla tähän saliin kertomaan vinjettiasiasta oman näkemykseni, koska olen täällä vuosien saatossa sitä aina puolustanut ja minusta olisi ollut hyvä tämän hallituksen esityksen osalta, josta täällä on arvioitu, että se ei jotenkin olisi EU-oikeuden mukainen, nyt kerrankin testata tämmöinen järjestelmä. Tämä esitys kyllä täyttää ne edellytykset, ja tämä olisi voitu viedä sitten siellä eteenpäin, jos siinä olisi ollut mahdollisesti kysymyksiä, koska tässä on näin, että Suomi on harvoja Euroopan maita, jotka eivät ole hyödyntäneet tiemaksuja liikennejärjestelmän kokonaisrahoituskeinoina ja liikenteen ohjauskeinoina, kilpailuolosuhteiden tasoittajina. Tämä on se asia, miksi itse haluaisin, että tämä asia vietäisiin eteenpäin ja saataisiin sitten kerrankin vastaus, mikäli se on niiden vastainen. Tämähän on tähän raskaan liikenteen ai-

kaperusteiseen tienkäyttömaksuun, mitä täällä on vinjetiksi kutsuttu, verrattavissa oleva asia.

Näissä eri lausunnoissa on kerrottu myös, että tämän hyvitysjärjestelmän osalta, jossa kotimaiselle liikenteelle sitten hyvitetään, osittainen hyvitysjärjestelmä on EU-oikeuden kannalta hyväksyttävä ja se voisi käyttöön otettavassa vinjettijärjestelmässä edustaa EU:n näkökulmasta hyväksyttäviä tavoitteita. Minusta nämä asiat nyt olisi hyvä katsoa ja selvittää sieltä, että jos näissä on kerran kuitenkin mahdollisuus läpi mennä, niin sieltä EU:sta haettaisiin se näkemys tälle. Tämä olisi suomalaiselle kuljetuselinkeinolle äärimmäisen tärkeä.

Tässä on tietysti vähän harmillista, kun täällä sitten joissain teksteissä aina tulee tämä, että virkamiehet ja tuomarit saattavat joutua hankalaan asemaan. No, näin voi käydä, mutta niinhän elämässä yleensä joskus käy, että joku virkamies tai tuomari joutuu hankalaan asemaan. Sitten se asia selvitetään, ja tuomarit ovat sitä varten käyneet kouluja, että tästä hankalastakin asemasta kyllä selvitään. Minusta tämä olisi ollut tärkeä asia, että tämä vinjettimaksu olisi kerrankin testattu siellä EU:ssa, että ovatko suomalaiset ainoita, joille se ei sovi, kun muille EU-maille tämmöinen järjestelmä sopii.

13.44 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat todella järkyttäviä. Tein Espoon valtuustossa valtuustokysymyksen, mikä on oman kotikaupunkimme tilanne liittyen seksuaalirikollisuuteen, ja kun täällä edustaja Päivi Räsänen nosti esille ohjauksen ja neuvonnan, niin haluan kertoa teille, että meillä Espoossa Espoon kouluille ja lukioille on olemassa ohjeistus ja materiaali seksuaalisen häirinnän ennalta ehkäisemiseksi sekä mahdolliseen häirintään puuttumiseksi. Lasten ja nuorten kanssa tullaan oppilaitoksissa keskustelemaan näistä aiheista heidän ikätasoonsa sopivalla tavalla ja tukimateriaalia hyödynnetään. Ja myös kotona voi olla hyvä tarvittaessa keskustella asioista. Lisäksi oppilailla ja opiskelijoilla on mahdollisuus halutessaan keskustella opettajien tai opiskeluhuollon kuraattorien, psykologien ja kouluterveydenhoitajien kanssa.

Tällainen viesti tuli todellakin Espoosta, ja pidän erittäin tärkeänä, että kunnat ja kaupungit ottavat näitä asioita myös omiin käsiinsä sillä tavalla, että kehittävät sitä ohjausta, neuvontaa ja erityisesti tukea ja että siellä on ne henkilöt, joille voi puhua ja joille asioista voi kertoa. Eli nyt ainakin Espoo on toiminut tällä tavalla, ja näen tämän mallin erittäin hyvänä ja toivon, että tätä noudatetaan myös muualla Uudellamaalla, kuin myös koko Suomessa. Ehkä näissä on kaikkein tärkeintä juurikin se, että siellä on luotettavat henkilöt, joille nuoret pystyvät puhumaan ja kertomaan näitä asioita.

Kyllä tämä on ilmiönä Suomessa aivan ennenkuulumaton ja -näkemätön, ja ei tällaista tule missään nimessä sallia. Ja sellaiset sanktiot ja rangaistukset näistä teoista, että kyllä kun sinne vankilaan joutuu ja kakkua tulee, niin se siihen loppuu. Eli tarpeeksi kova pelote niin, että tuomiot ovat ehdottomia eivätkä ehdollisia, sillä eihän se ehdollinen tunnu missään. Sehän on ihan vain leikittelyä, koska silloin voi jatkaa kuitenkin edelleen vapaudessa niitä toimia.

13.46 **Timo Kalli kesk:** Arvoisa puhemies! Olemme edustaja Juvosen kanssa 2015, 2016 ja 2017 yhdessä hyväksyneet sekä hallitusohjelman, kehysriihen että monet budjetit, joilla nyt toteutetaan sitä politiikkaa. — Teidän puheenne ovat hiukan erilaisia kuin minun, vaikka olemme molemmat yhdessä hyväksyneet nämä pelisäännöt. Nyt tässä viimeisessä par-

tiassa te olette irtaantunut siitä, mitä aiemmin olitte. — Tällä haluan vain varoittaa teitä, jotka tulette jatkamaan eduskunnassa eduskuntavaalien jälkeen: hallitusneuvotteluissa yhdessä sovitaan, mitenkä seuraavat neljä vuotta tullaan etenemään, ja silloin jaetaan resurssit.

Kukaan ei ole täällä puuttunut ollenkaan siihen, että me olemme velkaantuneet 107 miljardia ja tänäkin vuonna otamme lisää velkaa 1,9 miljardia euroa. Toivottavasti tämä kuvaa sen, että vaalien jälkeen raha ei kasva puussa vaan silloinkin joudutaan tarkkaan priorisoimaan ja miettimään, mihin rahaa käytetään ja millä tavalla se pitää yllä talouskasvua, kilpailukykyä, niin että kykenemme hoitamaan vanhukset, lapset ja että myös koulutukseen ja sivistykseen, tutkimukseen ja kehitykseen voidaan osoittaa riittävästi rahaa.

Varoitan teitä siitä, että kun osallistutte hallitusneuvotteluihin, niin muistakaa sitten pitää mielessänne ne puheet, joita täällä viimeisten vuosien, viimeisten kuukausien aikana yllä on pidetty. Pitää katsoa eteenpäin. Ei se menneiden muistelu helpota, vaan pitää katsoa eteenpäin, ja sen tähden varoittelen teitä.

Koska olemme edustaja Uotilan kanssa jättämässä paikkamme, niin varmaan uskomme, että tulevaisuudessa tulette pärjäämään paremmin kuin me.

13.48 **Kari Uotila vas:** Arvoisa rouva puhemies! Halusin tulla vielä edustaja Pakkasen puheenvuoron jälkeen kuitenkin kertomaan sen, minkä takia hallituspuolueiden edustajat tänään valtiovarainvaliokunnan verojaostossa päätyivät siihen, että asia vinjet-laista ei etene.

Se on täysin ymmärrettävä ja minusta itse asiassa näiltä ryhmiltä vastuullinen linjaus. Nimittäin taustahan on se, että kyllähän vinjet-maksuja voidaan säätää, ja Viro otti käyttöön 2018 alusta vinjetin, mutta se on vinjetti, joka koskee sekä virolaisia rekkoja että ulkomaalaisia rekkoja Viron liikenteessä. Jos sellaisen ehdotuksen hallitus olisi tehnyt, ei olisi mitään ongelmia, mutta se ehdotus, jonka hallitus teki pitkän vetkuilun jälkeen, oli ehdotus, jonka tietojeni mukaan jo valmisteleva virkamies olisi halunnut pysäyttää valmistelussa, mutta kun oikeuskansleri totesi, että mikäli perustuslakivaliokunta löytää oikeudelliset perusteet niille syrjintäkohdille, joita tämä ehdotus pitää sisällään — 12 tonnin raja tai kompensaation eriarvoisuus eri yrittäjille — ja jos nämä pystytään oikeudellisesti esityksessä muuttamaan ja korjaamaan, silloin tämä voi mennä eteenpäin.

Nyt kun näitä puutteita ei ole pystytty korjaamaan, olisi ollut aivan selvä juttu, että tämä olisi johtanut ehdottomasti kannemenettelyyn. Koska tämä tieto oli aivan selkeä sekä komissiosta ilmoitettuna, oikeuskanslerilta ilmoitettuna että perustuslakivaliokunnan kannanotoissa, niin jos tätä olisi nyt jääräpäisesti viety eteenpäin, tämä olisi pysähtynyt luultavasti tasavallan presidentin lainvahvistamisvaiheessa.

Joku voi sanoa, että ei pidä olla paavillisempi kuin paavi itse eikä pidä nöyristellä EU-lainsäädännön edessä, mutta tilanne on kuitenkin se, että kun me olemme unionin jäsenmaita, meitä sitoo EU-lainsäädäntö ja sen ensisijaisuus ja laittomia päätöksiä tässä salissa emme voi tehdä, vaikka haluaisimme.

13.50 **Mats Nylund r:** Arvoisa rouva puhemies! Ei paljon lisättävää edustaja Uotilan selitykseen. Minä vain luen suoraan perustuslakivaliokunnan lausunnosta 79/2018, näin he sanovat: ”Valiokunta korostaa oikeuskanslerin asemaa ennakollisessa normikontrollissa ja oikeuskanslerin kannanottojen noudattamista. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mu-

kaan hallituksen esityksessä ei perustella oikeudellisesti komission virkamiesten tulkinnasta poikkeavaa näkemystä siten kuin oikeuskansleri on edellyttänyt.” Eli näinhän se vain menee, aivan kuten edustaja Uotila sanoo, että jos se olisi viety eteenpäin, se olisi ottanut kiinni luultavasti viimeistään tasavallan presidentin luona.

13.51 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Se on todella harmillista, että aikaisemmat hallitukset eivät ole osanneet laskea sitä, että vuonna 2019 meillä on ikääntynyt väestö, joka tarvitsee palveluja. Siinä on tapahtunut suuri matemaattinen virhe. Ei ole ymmärretty sitä, että väestö vanhenee.

Perussuomalaiset eivät ota vastuuta vuoden 2013 hoitajamitoituksen heikentämisestä. Me olimme silloin oppositiossa, ja se ei ole meidän vastuullamme. Sen sijaan olemme 2014 tehneet lakialoitteen hoitajamitoituksen kirjaamisesta lakiin.

Sen sijaan perussuomalaiset ottavat vastuun siitä, että nykyhallituksen aikomus heikentää hoitajamitoitusta 0,5:stä 0,4:ään torpattiin. Olin itse silloin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa ja tein pontevasti siellä töitä sen eteen, että saimme sen kumottua. Ja siihen osallistui silloin myös hallituksesta sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseniä, ja oli hieno asia, että yhdessä voimakkaasti kerroimme sen, että se on kohtuuton teko ja näin ei tule tehdä.

2017 meidät viskattiin ulos hallituksesta, koska emme olleet enää kelvollisia sinne, mikä hämmästyttää, koska kyllä meillä meidän ryhmässämme niin paljon järkeä ja hyviä ideoita on. Tämä on se totuus, ja vuoden 2017 jälkeen emme ole enää sitten olleet siinä hallitusvastuussa. Ja nyt se hallitus on haamu.

13.53 **Markku Pakkanen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä nyt on perustuslakivaliokuntaa tässä vinjettiasiassakin siteerattu — sinällänsä tärkeä valiokunta, mutta kuuluvatko kaikki asiat sille? Jos tätä haetaan perustuslakivaliokunnasta, niin ”perustuslakivaliokunta katsoo myös, että perustuslain 1 §:n 3 momentista voi johtaa myös oikeudellisesti merkityksellisen kannan, jonka mukaan suomalaisessa lainsäädännössä ei ole syytä pyrkiä...” Mutta ei tämä ole mitenkään ehdoton, se ”voi johtaa”, eikä tämä sano mitenkään niin, että se ehdottomasti pyrkii. Tässä on vain niin, ettei ole syytä pyrkiä. Kyllä minä ymmärrän totta kai tämän huolen, ja tässä on näin, mutta tässähän nyt totta kai virkamiehet ja tuomarit turvaavat omaa selustaansa, ettei tule tämmöistä kiusallista tilannetta. Mutta kun täällä salissa on aina moneen kertaan ajateltu, että sieltä EU:sta meille tulee vain rajoituksia, emmekä uskalla koskaan testata sitä, niin nyt olisi ollut erinomainen paikka siihen tämän vinjetin kohdalla, koska tämä on mahdollista, ja kun käytäntö on muissa EU-maissa käytössä, niin miksi tätä ei voida ottaa Suomeen? Minä nyt vain haluan puolustaa tässä suomalaisia kuljetusyrittäjiä enkä EK:ta, niin kuin täällä nyt sitten joku muu taho haluaa puolustaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Yleiskeskustelu on... Ai, anteeksi, edustaja Uotila. — Pitäydytään kuitenkin nyt tässä lisätalousarviossa.

13.54 **Kari Uotila vas:** — Joo. — Totean vain, että on kyllä kohtuuton tuo edustaja Pakkasen viittaus. Me vastuulliset kansanedustajat täällä kyllä puolustamme lakia.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten och avbröt behandlingen av ärendet.